

Vanhemmuuden tukeminen varhaiskasvatuk- sessa kasvatusyhteistyön avulla

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

LAB-ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

2024

Laura Nuotio

Inka Collanus

Tiivistelmä

Tekijä(t) Nuotio, Laura Collanus, Inka	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 30+11	Valmistumisaika 2024
Työn nimi Vanhemmuuden tukeminen varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyön avulla Kuvaileva kirjallisuuskatsaus		
Tutkinto Sosionomi (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio -		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä kirjallisuuskatsaus vanhemmuuden tukemisesta kasvatusyhteistyön avulla ja lisätä ymmärrystä toimivan kasvatusyhteistyön tärkeydestä huoltajan vanhemmuuden tukijana varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena ja aineisto analysoitiin teemoittelun avulla. Aineisto koostui 11 eri lähdeaineistosta. Tarkoituksena oli selvittää, miten kasvatusyhteistyön avulla voidaan tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa ja mitkä eri tekijät siihen vaikuttavat.</p> <p>Opinnäytetyön tietoperustassa käsitellään kasvatusyhteistyötä, vanhemmuutta ja sen eri haasteita, varhaiskasvatuksen sosionomin roolia kasvatusyhteistyön rakentamisessa sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita vanhemmuuden tukemiseksi.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksien perusteella voitiin todeta, että vanhemmuuden tukeminen varhaiskasvatuksen työympäristössä on tärkeässä osassa nykypäivän ammattilaisten arkea ja kasvatusyhteistyön merkittävyys korostuu oleellisesti vanhemmuuden tukemisen kokonaisvaltaisessa mahdollistamisessa. Huoltaja saattaa tarvita tukea vanhemmuuteensa eri syistä, mutta toimivan kasvatusyhteistyön avulla varhaiskasvatuksen ammattilainen pystyy tarjoamaan ohjausta ja apua erilaisiin yksilöllisiin tarpeisiin.</p> <p>Johtopäätöksenä voidaan todeta, että toimiva kasvatusyhteistyö tukee tutkitusti huoltajan vanhemmuutta ja luo vakaan pohjan yhteiselle vuorovaikutukselle sekä toimimiselle varhaiskasvatuksessa.</p>		
Asiasanat Kasvatusyhteistyö, vanhemmuus, vanhemmuuden tukeminen, varhaiskasvatus		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Nuotio, Laura	Thesis, UAS	2024
Collanus, Inka	Number of Pages	
	30+11	
Title of Publication		
Supporting parenthood in early childhood education and care with educational cooperation		
Narrative literature review		
Name of Degree		
Bachelor of Social Services (UAS)		
Name, title and organization of the client		
-		
Abstract		
<p>The aim of this thesis was to write a qualitative textual analysis about parenthood support through educational cooperation and enhance understanding regarding the importance of functional educational cooperation for supporting parenthood in early childhood education and care. This thesis was implemented as a narrative literature review and the material was analyzed using thematization. The data used for the thesis included 11 separate source materials. The purpose of the thesis was to examine how educational cooperation can endorse parenthood in early childhood education and care and what different factors affect it.</p> <p>Database of the thesis processed educational cooperation, parenting and parental challenges, role of social pedagogue in early childhood education and care as well as services for supporting parenting provided by public, private and non-profit sectors.</p> <p>The results of our thesis demonstrates that supporting parenthood in early childhood education and care has a significant role in the everyday work of the professionals in ECEC today, and the importance of early childhood education and care partnership is emphasized in enabling parenthood support. Guardian may need support with parenting for many different reasons, but with well-working educational cooperation an early childhood education and care professional can offer guidance and help for individualistic needs.</p> <p>As a result, based on research, it can be stated that functional educational cooperation supports guardians' parenthood, and it creates a steady fundament for mutual interaction and actions in early childhood education and care.</p>		
Keywords		
Educational cooperation, parenthood, parenthood support, early childhood education and care		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Työn taustaa	1
1.2	Opinnäytetyön tavoite, tarkoitus ja tehtävät	2
2	Kasvatusyhteistyö.....	3
2.1	Kasvatusyhteistyö varhaiskasvatuksessa.....	3
2.2	Kasvatusyhteistyötä ohjaavat tekijät varhaiskasvatuksessa.....	4
2.3	Kasvatusyhteistyön rakentuminen varhaiskasvatuksessa.....	5
3	Vanhemmuus ja kasvatusyhteistyö.....	7
3.1	Vanhemmuus ja vanhemmuuden haasteiden huomioiminen varhaiskasvatuksessa	7
3.2	Varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuva	8
3.3	Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita	9
4	Opinnäytetyön toteutus.....	12
4.1	Kirjallisuuskatsaus.....	12
4.2	Tutkimusaineisto ja aineiston keruu.....	12
4.3	Aineiston analyysi.....	14
5	Tulokset.....	16
5.1	Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet.....	16
5.2	Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen.....	17
5.3	Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus	18
5.4	Vanhemmuutta tukevat palvelut	19
6	Yhteenveto ja pohdinta	21
6.1	Tulosten tarkastelu	21
6.2	Eettiset näkökohdat ja luotettavuus	23
6.3	Jatkotutkimusehdotukset	24
	Lähteet	26

Liitteet

Liite 1. Kirjallisuuskatsauksessa käytetty aineisto

Liite 2. Aineistoanalyysin taulukko

1 Johdanto

1.1 Työn taustaa

Opinnäytetyön aiheena on vanhemmuuden tukeminen varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyön avulla. Varhaiskasvatuksen työntekijän ja vanhemman välinen yhteistyö on merkittävissä osassa huoltajan vanhemmuuden vahvistamisessa sekä toimivan kasvatusyhteistyön rakentamisessa varhaiskasvatuksessa (Rajala & Saraste 2020, 6). Kasvatusyhteistyötä voidaan kuvailla huoltajan ja työntekijän väliseksi tasapuoliseksi vuorovaikutussuhteeksi, jonka tavoitteena on esimerkiksi tukea vanhempaa kasvatustyössä sekä luoda vahvaa luottamussuhdetta osapuolten välille. Vanhemmuuden eri haasteisiin on oleellista saada apua jo niiden varhaisissa vaiheissa jokaisen vanhemman yksilöllisten tarpeiden mukaan, jotta huoltaja saa mahdollisimman hyvän tieto- ja taito-osaamisen sekä resurssit oman vanhemmuutensa kehittämiseen ja lapsen kasvatustyöhön. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17.)

Kirjallisuuskatsauksessa korostuu kasvatusyhteistyön tärkeys vanhemmuuden ensisijaisena tukijana varhaiskasvatuksen työympäristössä. Opinnäytetyössä termi *varhaiskasvatus* tarkoittaa lähinnä päiväkotiympäristöä, jossa kasvatusyhteistyö on erityisen merkittävässä osassa päivittäistä toimintaa. Kasvatusyhteistyötä on aikaisemmin kutsuttu muun muassa *kasvatuskumppanuudeksi*, *vanhempainvalistukseksi* ja *lapsilähtöisyydeksi* termin muuttaessa muotoaan vuosien kuluessa (Rajala & Saraste 2020, 5). Opinnäytetyössä käytetään nykyistä käytössä olevaa termiä, *kasvatusyhteistyö*. Kirjallisuuskatsauksessa otetaan huomioon toimivan kasvatusyhteistyön merkitys niin vanhemman kuin varhaiskasvatuksen työntekijän kannalta ja tarkastellaan mitkä eri tekijät ohjaavat kasvatusyhteistyön rakentamista. Yhtenä ohjaavana tekijänä voidaan esimerkiksi pitää nykyistä varhaiskasvatustilaa (540/2018, 3§), jonka yksi tavoitteista on *toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä*.

Opinnäytetyössä tutkitaan muun muassa vanhemmuuden eri haasteita, toimivan kasvatusyhteistyön merkitystä vanhemman tukemisessa ja varhaiskasvatuksen ammattilaisen roolia kasvatusyhteistyössä. Lisäksi tietoperustassa kuvaillaan erilaisia saatavilla olevia palveluita julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla, joista vanhempi voi hakea päiväkodin tarjoaman tuen ohella laajempaa apua. Työssä tarkastellaan myös varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvaa esimerkiksi tutkimalla heidän osuuttaan toimivan kasvatusyhteistyön rakentamisessa. Varhaiskasvatuksesta keskusteltaessa on hyvä huomioida, ettei siihen kuulu pelkästään lapset vaan myös heidän vanhempansa (Leskinen 2022, 13).

1.2 Opinnäytetyön tavoite, tarkoitus ja tehtävät

Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä ymmärrystä toimivan kasvatusyhteistyön tärkeydestä huoltajan vanhemmuuden tukijana varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tarkoituksena puolestaan on selvittää, miten kasvatusyhteistyön avulla voidaan tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa.

Tutkimuskysymyksen muodostaminen ohjaa opinnäytetyön prosessia antamalla sille rajatun, mutta samalla riittävän laajan viitekehyksen. Tutkimuskysymyksen valintaan vaikuttaa alustavan kirjallisuuskatsauksen tuomat teoreettiset näkökulmat, joiden avulla on mahdollista muotoilla tutkimuskysymys aiheeseen sopivaksi sekä osaksi laajempaa teoreettista tai käsitteellistä kehystä. Kuvailuvassa kirjallisuuskatsauksessa tutkimuskysymys on yleensä kysymysmuodossa ja kysymykseen vastaamista voidaan tarkastella joko yhdestä tai useammasta eri näkökulmasta. (Grant & Booth 2009, Kangasniemen ym. 2013, 294–295 mukaan.)

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykseksi valikoitui, Miten kasvatusyhteistyö voi tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa? Kehitimme tutkimuskysymyksemme läpikäymällä aiheeseen liittyviä aineistoja ja pohdimme myös opinnäytetyömme tavoitteen sekä tarkoituksen kautta työn tärkeintä päämäärää. Rakensimme tutkimuskysymystämme lisäksi oman varhaiskasvatustyökokemuksemme kautta ja huomioimme varhaiskasvatuksessa lisääntyvän tarpeen huoltajien tarvitsemassa tuessa niin kasvatukseen kuin vanhemmuuteen liittyen.

2 Kasvatusyhteistyö

2.1 Kasvatusyhteistyö varhaiskasvatuksessa

Suomalaisessa varhaiskasvatuksessa on ollut historian eri aikoina vaihtelevia nimityksiä termille *kasvatusyhteistyö*. Aikaisemmin termille on käytetty vastaavanlaisia nimityksiä, kuten *vanhempainkasvatus*, *asiantuntijalähtöisyys*, *kasvatuskumppanuus* sekä *vanhempain valistus*. Esimerkiksi termin *kasvatuskumppanuus* on nähty korostavan liikaa työntekijän sekä vanhemman välistä suhdetta. Enemmän perheen sekä instituution välistä suhdetta kuvaava nykyinen termi *kasvatusyhteistyö* nähdään kaikista neutraalimpana ja kaikki osapuolet tasapuolisesti huomioivana. (Rajala & Saraste 2020, 5–6.) Jokaisella käytetyllä termillä on kuitenkin ollut aikanaan oma merkityksensä, joka on yleisemmin korostanut jotakin tiettyä sen hetkistä näkökulmaa tai kasvatustyyliä. Termien merkityksiin on lisäksi vaikuttanut muun muassa eri osapuolten asema, vuorovaikutussuhteet sekä kasvatusyhteistyön luonne. (Karila 2006, Marjasen 2022, 11 mukaan.)

Kasvatusyhteistyö on laaja käsitteinen, ja se sisältää vanhempien ja työntekijöiden välisen yhteistyön lisäksi käsityksen osallisuudesta sekä osaamisen kehittämisestä. Kantavana ajatuksena on löytää erilaisia kasvattajia osallistavia sekä aktivoivia viestintätapoja ja näin ollen kehittää eri osapuolien välistä yhteistyötä. Sujuvan dialogisuuden avulla on mahdollista luoda luottamusta vanhemman ja työntekijän välille, jonka avulla kasvatusyhteistyöstä voidaan puhua avoimesti sekä kaikkien osapuolten näkökulmat huomioiden. (Järvinen ym. 2009, Vauton 2017, 1 mukaan.) Kasvatusyhteistyön päämääränä on turvata huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lapsen hyvinvointiin sekä rakentaa luottamuksen, tasa-arvoisen vuorovaikutuksen ja molemminpuolisen kunnioituksen avulla toimiva kasvatusyhteistyö. Yhteistyössä huomioidaan myös perheen moninaisuus sekä huoltajuuteen ja vanhemmuuteen liittyvät kysymykset. (Opetushallitus 2022, 37–38.)

Varhaiskasvatuksen työntekijän tehtävänä on tarjota koulutukseensa perustuvaa tietoa ja asiantuntemustaan päiväkodin työympäristössä sekä ammattiosaamisellaan luoda pohjaa kasvatusyhteistyön rakentumiselle. Vastuu kasvatusyhteistyön luomisesta sekä sen kehittymisestä on pääasiallisesti varhaiskasvatuksen henkilöstöllä eli lapsen oman ryhmän kasvattajilla. Kasvattaja voi omalla panostuksellaan ja ammattiosaamisellaan ottaa lapsen huoltajan heti päiväkodin aloituksesta asti mukaan päätöksentekoon ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelman luomiseen. Parhaimmillaan kasvatusyhteistyö huoltajan ja työntekijän välillä luo luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen, jossa kumpikin osapuoli pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan vapaammin. Vaikka varhaiskasvatuksen työntekijällä on päiväkodissa

suuri rooli lapsen elämässä, on huoltajalla silti pääkasvatusvastuu ja kasvatusoikeus omasta lapsestaan. (Kekkonen 2012, 42.)

2.2 Kasvatusyhteistyötä ohjaavat tekijät varhaiskasvatuksessa

Kasvatusyhteistyötä ohjaavat neljä eri periaatetta, jotka ovat kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. Kuuleminen on toisen osapuolen ymmärtämistä ja kuulluksi tuleminen herättää huoltajassa varmuutta sekä luottamusta ammattilaista kohtaan. Vanhempien ja työntekijöiden välinen tasapuolinen kunnioitus edesauttaa avointa vuoropuhelua, jolloin kasvatukseen liittyviä vaikeita asioita voidaan tuoda helpommin esille. Luottamuksen synty edellyttää aikaa, yhteistyötä sekä vuorovaikutusta. Sen rakentumista edistää muun muassa vanhemman mahdollisuus osallistua lapsensa hoidon suunnitteluun sekä lasta koskeviin päätöksiin. Luottamuksellinen suhde ei synny jokaisen vanhemman kohdalla hetkessä, vaan se saattaa vaatia paljon aikaa ja molemminpuolista sitoutumista. Dialogi antaa tilaa osapuolten eri näkemyksille ja sen tarkoituksena ei ole valita puolia, vaan pikemminkin luoda kykyä toimia sekä keskustella asioista yhdessä kunnioittavan vuoropuhelun kautta. Olennaista on, että työntekijän ja huoltajan välille syntyy toista arvostava dialoginen suhde, jotta lapsen kasvua ja kehitystä voidaan kasvatusyhteistyön siivittämänä edistää mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32–38.)

Varhaiskasvatuksen historiallinen kehitys menneestä tähän hetkeen on myös pitänyt sisällään paljon erilaisia yhteiskunnallisia vaiheita ja aatemaailman muutoksia. Prosessi on kestänyt kauan ja siihen on vaikuttanut osaltaan muuttuva lainsäädäntö. Nykyinen lainsäädäntö ottaa aiempia lainsäädäntöjä kattavammin huomioon esimerkiksi huoltajan osallisuuden ja mahdollisuuden vaikuttaa päiväkodissa tapahtuvaan kasvatustyöhön. (Rantala & Uotinen 2022, 143.) Lisäksi päivähoidon tehtävissä ovat aikojen saatossa painottuneet eri teemat, kuten perhepoliittinen tehtävä, sosiaalipoliittinen tehtävä ja lapsipoliittinen päivähoidon tehtävä (Aliila ym. 2014, 8,11). Varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuslaki viitoittavat osaltaan eri päiväkotien toimintamallien rakentumista ja esimerkiksi yhteistyö perheiden ja työntekijöiden välillä pohjautuu vahvasti varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (OPH 2022) sekä varhaiskasvatuslakiin (540/2018).

Varhaiskasvatussuunnitelmassa käsitellään huoltajan kanssa tehtävää yhteistyötä ja kasvatusyhteistyön tärkeyttä lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja hyvinvoinnin mahdollistamiseksi (Opetushallitus 2022, 37–38). Varhaiskasvatussuunnitelman on kirjattu yhteistyötä ohjaavia periaatteita muun muassa tavoitteiden ja toteutustapojen kautta. Kasvatusyhteistyön tavoitteena on turvata lapsen kehitys, kasvu ja oppiminen, joihin ammattilainen sekä huoltaja sitoutuvat. Vanhemman ja työntekijän on pidettävä säännöllistä yhteyttä kasvatusyhteistyön toteutumiseksi ja hyvä vuorovaikutus vaatii aloitteellisuutta sekä aktiivista

dialogisuuden ylläpitoa varhaiskasvatuksen ammattilaiselta. Työntekijällä onkin velvoite panna perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön, sillä työnkuva on muuttunut enemmän lapsi- ja perhelähtöiseksi aikaisempiin vuosiin verrattuna. Aiemmin käytetty termi *kasvatuskumppanuus* on korostanut työntekijän sekä vanhempien välistä yhteistyötä, kun taas nykyäänä käytettävä termi *kasvatusyhteistyö* viittaa vahvemmin koko perheen huomioimiseen. (Rantala & Uotinen 2022, 144–145.)

Varhaiskasvatuslaki (540/2018, 3§) määrittelee varhaiskasvatuksen yhtenä ohjaavana tavoitteena *toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä*. Varhaiskasvatuslain mukaan lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin takaamiseksi on tuettava tämän vanhempaa tai huoltajaa myös kasvatustyön avulla. Huoltajan ja lapsen toiminta sekä eri yksikköjen ammattilaisten yhteistyö varhaiskasvatuksessa vaikuttavat merkittävästi hyvän kasvatusyhteistyön rakentumiseen. (540/2018, 2–3§.)

2.3 Kasvatusyhteistyön rakentuminen varhaiskasvatuksessa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloitus on suuri askel niin lapselle kuin hänen huoltajilleen. Varhaiskasvattajien tehtävänä on luoda mahdollisimman sujuva siirtymä lapsen varhaiskasvatukseen aloitukseen. Erilaiset toimivat aloituskäytännöt ja kasvatusyhteistyö huoltajien kanssa ovatkin merkittävä osa tätä matkaa. Aloituskäytännöt ja kasvatusyhteistyön laajuus voivat vaihdella varhaiskasvatuksen tarjoajien välillä sekä niitä voidaan mahdollisesti myös räätälöidä lapsen ja huoltajien tarpeita ja pyyntöjä vastaaviksi. Lapset tulevat varhaiskasvatukseen eri ikäisinä ja erilaisissa kehityksenvaiheissa, minkä vuoksi varhaiskasvattajan on oleellista osata tunnistaa eri vaiheet pystyäkseen tukemaan lasta ja näin ollen myös vanhempaa kasvatustyössä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Kasvattajan on myös tarpeellista osata perustella lapsen huoltajille, miksi esimerkiksi pehmeä siirtymä ja toimiva kasvatusyhteistyö ovat tärkeitä lapsen sopeutumisen kannalta. Sujuvan kasvatusyhteistyön rakentuminen edesauttaa myös vanhempaa tuomalla ammattilaisten tukipiirin ja osaamisen osaksi arkea sekä lapsen kasvatusta. (Ahonen & Roos 2021, 31–36.)

Tutustuminen lapseen alkaa tutustumalla ensin tämän huoltajiin. Ennen lapsen siirtymän aloitusta ja ensimmäistä tutustumiskäyntiä tehdään yleensä palvelusopimus, jolloin huoltajien kanssa voidaan keskustella lapsen kiinnostuksen kohteista, taidoista, osaamisesta sekä mahdollisista tuen tarpeista. Huoltajilta tiedustellaan lisäksi heidän omasta kasvatusnäkömyksestään, toiveistaan sekä odotuksistaan lapsen varhaiskasvatuksen suhteen. Lapsen omassa varhaiskasvatussuunnitelmassa otetaan huomioon huoltajien toiveita sekä kasvatusnäkömyksiä ja suunnitelmaa pyritään luomaan niiden ympärille.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaakin kasvattajien toimintaa olemalla punainen lanka jokaisen lapsen yksilöllistentarpeiden, kykyjen ja osaamisen viitoittajana. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman luominen kehittää samalla myös kasvatusyhteistyötä vanhemman ja ammattilaisen välillä. Vanhemman kanssa lapsesta keskustelemista ja tutustumista jatketaan läpi koko prosessin, mikä mahdollistaa parhaillaan niin lapseen kuin huoltajiin tutustumisen syvemmällä luottamuksen tasolla. (Opetushallitus 2022.)

Päiväkodissa työskentelevä ammattilainen onkin keskeisessä asemassa havainnoimassa toimivan kasvatusyhteistyön avittamana huoltajan jaksamista sekä tämän mahdollisia tuentarpeita. Työntekijällä on tilaisuus puuttua havaittuun haasteeseen jo sen alkuvaiheessa sekä ottaa asia puheeksi sopivaksi kokemassaan kiireettömässä hetkessä. Aikaisella puuttumisella ja tukemisella voidaan ennaltaehkäistä haasteen kasvaminen suurempiin mittasuhteisiin sekä tarjota tarvittavaa apua vanhemman yksilöllisiin tarpeisiin. Ammattilainen voi esimerkiksi keskinäisen vuoropuhelun avulla kertoa heränneestä huolesta lapsen mahdollisten tuentarpeiden perusteella tai vanhemman uupumuksen huomattuaan. Lapsen huoltaja voi myös itse tuoda esiin halunsa saada tukea vanhemmuuteensa tai toivoa lisäohjeistusta lapsen kasvatustyöhön. (Eriksson & Arnkil 2012, 7–9.)

3 Vanhemmuus ja kasvatusyhteistyö

3.1 Vanhemmuus ja vanhemmuuden haasteiden huomioiminen varhaiskasvatuksessa

Vanhemmat luottavat varhaiskasvatukseen tarjoavan lapselle suotuisat lähtökohdat kohti tulevaisuuden koulumaailmaa ja luovan taitopohjan elämää varten. Varhaiskasvatus nähdäänkin merkityksellisenä palveluna huoltajien keskuudessa. Lapsen oikeus on saada varhaiskasvatusta, mutta varhaiskasvatuksella koetaan olevan myös perheen kasvatustyötä edistävä tarkoitus. Huoltaja pystyy päiväkodin tarjoamien palveluiden avulla keskittymään paremmin lapsen hoidon lisäksi myös oman elämänsä elämiseen, kuten esimerkiksi tarvittavaan lepoon ja kotitöihin. Varhaiskasvatus mahdollistaa näin ollen vanhempien osallistumisen yhteiskunnan erilaisiin toimintoihin, joihin kuuluvat muun muassa työssäkäynti, harrastukset sekä opiskelu. (Heinonen ym. 2016, 213–214.)

Varhaiskasvatus ja siellä työskentelevät ammattilaiset ovat tärkeässä osassa myös huoltajan vanhemmuuden tukemisessa. Huoltajilla voi olla esimerkiksi lapsiinsa tai vanhemmuuteensa liittyviä huolia tai kysymyksiä, joihin varhaiskasvatuksen työntekijät voivat antaa neuvoja sekä ohjeita. Jos vanhempi ei saa tarpeeksi tukea kasvatustyössään, kasvaa riski lapsen hyvinvoinnin laiminlyömiseen tai jopa pahoinpitelyyn esimerkiksi turhautumisen seurauksena. Yksinäisyyden ja heikon sosiaalisen tuen on nähty olevan riskitekijöitä lapsen kasvun myönteiselle kehitykselle. Täten kasvatusyhteistyö on merkittävässä roolissa vanhemmuuden tukijana ja sen avulla on mahdollista ennaltaehkäistä ongelmien kasaantumista. (Heinonen ym. 2016, 182–183.)

Vanhemman ja varhaiskasvatuksen työntekijän yhteistyön sujuvuus on myös ratkaisevassa osassa toimintaa. Usein yhteiset keskustelut henkilökunnan kanssa saattavat jäädä pintapuoliseksi, ja mahdollisesti päivän ainoa kohtaaminen huoltajan ja työntekijän välillä tapahtuu lasta viedessä tai haettaessa päiväkodista. Vanhemmalla on kuitenkin muun muassa varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattu oikeus osallistua sekä olla osallisena lapsensa kasvatukseen yhteistyön keinoin. (Ahonen 2018, 123.) Huoltajan vanhemmuus kulkee siis käsikädessä lapsen hyvinvoinnin kanssa, ja työntekijän on oleellista kiinnittää huomioita myös huoltajan jaksamiseen sekä pärjäämiseen.

Huoltajan vanhemmuuteen liittyvät haasteet voivat johtua monien eri tekijöiden summasta ja myös lapsen haastava käytös voi osaltaan vaikeuttaa vanhempana toimimista. Vanhempi saattaa tarvita työntekijän tukea esimerkiksi erilaisten kuormitustekijöiden kasaantuessa, lapsiperhearjen tuottaessa stressiä tai saadakseen ohjeita vaikeissa kasvatustilanteissa toimimiseen. (Suomen vanhempainliitto 2023.) Näitä haasteita voivat olla myös perheen

sisäiset vaikeudet, joita ovat esimerkiksi päihteidenkäyttö tai mielenterveyttä kuormittavat tekijät. Vanhemmuuteen liittyvät oleellisesti huoltajan omat henkiset resurssit ja arjessa jaksaminen. Psykykkisten voimavarojen heikentymisen on nähty olevan yhteydessä vanhemmuuden laatuun ja esimerkiksi kokemukset stressistä ja sen sietokyvystä linkittyvät suoraan mielenterveyteen. Stressiä voivat tuottaa muun muassa työ, kiire, muutokset lapsen tai perheen elämässä sekä myös kasvatustyö. (Kulju 2019, 12–13.) Esimerkiksi huoltajan jatkuva päihteidenkäyttö voi vaikuttaa koko perheeseen. Ongelmasta saattaa olla hankala puhua ja avun saaminen sekä vastaanottaminen on sen vuoksi haasteellista. Pitkäsen ym. (2014) mukaan huolenaiheet liittyvät vahvasti vanhemmuuteen niissä perheissä, joissa on päihteiden käytöstä aiheutuvia vaikeuksia. Voimavarojen puute, päihderiippuvuus sekä siihen kytkeytyvä häpeä heikentävät vanhempana toimimista. Huoltajan päihdeongelma voi myös luoda turvattoman ilmapiirin lapsen elämään. (Korhonen 2023, 15.)

Vanhemmuuden rakentumiseen ja vanhemman jaksamiseen ovat vahvasti yhteydessä myös huoltajien välinen vuorovaikutussuhde sekä sen toimivuus. Oleellisessa osassa ovat eri vastualueiden tasainen jako sekä huoltajien yhtäläinen panostus kasvatukseen, mikä luo paremman pohjan kummankin vanhemman jaksamiselle. Myös eri elämäntilanteiden muutokset, kuten vanhempien väliset jatkuvat parisuhdeongelmat tai ero vaikuttavat huoltajan voimavaroihin sekä resursseihin ja näin ollen ne voivat vaarantaa riittävän vanhemmuuden takaamisen. Lisäksi vanhempien toimeentulolla, työelämän kululla tai työttömyydellä voi olla suuri merkitys koko perheen hyvinvointiin sekä vilkkaassa lapsiarjessa selviämiseen. Vanhemman tai perheen jäsenen sairaus saattaa myös verottaa vanhemman jaksamista ja viedä huomioita pois tärkeistä kasvatustehtävistä. (Kulju 2019, 11–12.)

3.2 Varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuva

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on määritelty työntekijämitoitus, tehtävänimikkeet sekä kelpoisuudet. Päiväkodin ammattinimikkeitä ovat muun muassa varhaiskasvatuksen opettaja (26§), varhaiskasvatuksen sosionomi (27§), varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (28§), varhaiskasvatuksen erityisopettaja (30§) sekä päiväkodin johtaja (31§). Nämä ammattilaiset ovat kasvatusvastuullisia ja heistä jokaisella on oma roolinsa sekä tehtävänsä varhaiskasvatuksessa perustuen heidän saamaansa koulutukseensa (Mahkonen 2018, 83). Päiväkodissa toimii siis moniammatillinen tiimi. Varhaiskasvatuslain (540/2018, 37§) mukaan kahdella kolmasosalla tästä henkilöstöstä tulisi olla joko varhaiskasvatuksen sosionomin tai varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus ja näistä vähintään puolella on oltava varhaiskasvatuksen opettajan pätevyys. Perheiden erilaiset ja jatkuvasti muuttuvat elämäntilanteet vaikuttavat enenevässä määrin moniammatillisen asiantuntijuuden tarpeellisuuteen (Ukkonen-Mikkola ym. 2020, 324).

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n kokouksessa (2019) tulkittiin sekä analysointiin varhaiskasvatuksen sosionomin ydinosaamista ja kompetensseja varhaiskasvatuksessa. Selvityksestä nousi esille eettinen osaaminen, asiakastyön osaaminen, palvelujärjestelmäosaaminen, kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen, tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen sekä työyhteisö-, johtamis- ja yrittäjyysosaaminen. Varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27§) kerrotaan varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuusvaatimuksista, joihin kuuluvat sosiaalipedagogiikkaan sekä varhaiskasvatukseen kohdistuvat vähintään 60 opintopisteen ammattikorkeakouluopinnot.

Varhaiskasvatuksen sosionomin rooli on myös verrattain uusi varhaiskasvatuksen työympäristössä. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänä on muun muassa edistää lapsen ja tämän huoltajan osallisuutta kiinnittämällä huomiota lapsen yksilöllisiin tarpeisiin, taitoihin ja osaamisalueisiin sekä vahvistaa koko perheen hyvinvointia. Työnkuvaan kuuluu perheen kanssa tehtävä yhteistyö, johon liittyy olennaisesti vanhempien tuentarpeiden arviointi sekä palveluohjaus ja neuvonta. (Talentia 2022, 16.) Varhaiskasvatuksen sosionomin ammatti-osaaminen onkin olennaisessa osassa kasvatusyhteistyön rakentamisessa ja vanhemmuuden tukemisessa.

Sosionomit vaikuttavat usein moniammatillisissa työympäristöissä. Varhaiskasvatuksen sosionomin työnkuvaan kuuluu paljon yhteiskunnallisen- ja sosiaalipoliittisen näkökulman huomioimista ja työskentelyn tukena käytetään sosiaalipedagogista otetta sekä osaamista. Varhaiskasvatuksen sosionomi voi olla työyhteisönsä ainoa oman alansa edustaja, joten hänen roolinsa varhaiskasvatuksen työympäristössä on erityisen merkityksellinen vanhemmille esimerkiksi juuri palveluohjaamisen muodossa. (Raatikainen ym. 2020, 74.) Palveluihin ohjaaminen sekä niistä informointi ovatkin osa sosionomin ydinosaamista, joita hän voi hyödyntää varhaiskasvatuksessa perheiden sekä vanhempien tukena. Varhaiskasvatuksen sosionomi voi esitellä erilaisia palveluita, jotka auttavat huoltajaa esimerkiksi kasvatus-työssä, lapsiarjen tuoman uupumuksen ehkäisemisessä tai vertaistukiryhmien mukanaan tuoman vertaistuen muodossa.

3.3 Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita

Varhaiskasvatuslaki (540/2018, 16 §) edellyttää, että kunnat järjestävät huoltajille kuuluvista varhaiskasvatuspalveluista ohjausta sekä neuvontaa. Hyvinvointipalveluissa on kuitenkin mahdollisuus kunta- ja kaupunkikohtaisiin eroihin eikä kaikilla hyvinvointialueilla ole saatavilla samoja palveluita. Opinnäytetyössä käsitellään palveluita yleisellä tasolla ottaen huomioon, että palvelut voivat ajan kuluessa muuttua, hävitä tai siirtyä toisiin konteksteihin.

Varhaisen avun tarjoamisen prosessi voidaan aloittaa päiväkodissa, josta huoltaja pystytään tarvittaessa ohjaamaan eteenpäin eri palveluihin. Varhaiskasvatuksen työntekijällä on siis tärkeä rooli tuen tarpeen tunnistamisessa, palvelujen huomioimisessa sekä huolen puheeksi ottamisessa, jotta vanhemmat eivät jää tarvitsemansa avun ulkopuolelle. (Tuominen ym. 2011, 183–184). Varhainen tuki on toiminnaltaan matalakynnyksistä, joka viittaa muun muassa mahdollisuuteen päästä vaivattomasti eri vanhemmuutta tukevien palvelujen piiriin. Vanhemmalle tuen saaminen jo haasteiden varhaisessa vaiheessa on tärkeää ennaltaehkäisevää työtä ja siksi erityisen merkityksellistä erilaisten uusien haasteiden syntyminen minimoimisessa. (Mustonen 2022, 10.)

Kasvatus- ja perheneuvonta sekä lapsiperheiden kotipalvelu kuuluvat sosiaalihuollon vastuualueisiin, mutta tukea tarjotaan myös eri Kansaneläkelaitoksen etuuksien kautta (Veijalainen 2010, 24). Työntekijä voi ohjata huoltajan julkisten palveluiden pariin, kuten esimerkiksi perheneuvolaan, joka on perustason erityispalvelu. Perheneuvolassa on saatavilla korjaavaa apua, tukea ja ennaltaehkäisevää työtä. (Lähdemäki 2020, 6.) Myös neuvolapsykologille pääsy on maksutonta ja vastaanotolle voi mennä ilman erillistä lähetettä. Palvelun tavoitteena on auttaa vanhempaa jo tämän avuntarpeen varhaisessa vaiheessa. Neuvolapsykologilla huoltaja saa esimerkiksi keskusteluapua ja tukea lapsen kasvatukseen sekä vanhemmuuteensa. (Keusote 2024.)

Yksityinen sektori puolestaan tarjoaa tukea vanhemmuuteen esimerkiksi erilaisten terapia-muotojen avulla, jotka voivat olla monelle vanhemmalle hyödyllisiä. Lyhyt terapia, psykoterapia, kuvataideterapia sekä musiikkiterapia ovat kaikki terapianmuotoja, joista huoltaja voi valita itselleen sopivimman omaan tilanteeseensa peilaten. Lyhyt terapiassa pääpaino on yhden ongelman käsittelyssä, kun taas psykoterapian tarkoituksena on tarkastella asiakkaan psyykkisiä vaikeuksia joko yksin tai yhdessä perheen kanssa. Kelalta voi myös tarvittaessa saada tukea kuntoutuspsykoterapiaan pääsemiseksi. (Mielenterveystalo 2023.)

Kolmannella sektorilla huoltajalle on tarjolla monia eri matalan kynnyksen palveluita, joita varhaiskasvatuksen työntekijä voi tarvittaessa ehdottaa. Matalan kynnyksen palveluihin osallistuminen kuuluisi olla huoltajalle mahdollisimman vaivatonta ja tarjolla olevat palvelut ovat lisäksi usein maksuttomia, minkä ansiosta niitä pystyy hyödyntämään taloudellisesta tilanteesta riippumatta. (Lappalainen 2018, 13.) Esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliitto (2024) ylläpitää vanhempainpuhelinta sekä chat-palvelua, joiden tavoitteena on vastata ja neuvoa huoltajaa vanhemmuuteen liittyvissä kysymyksissä. Mannerheimin lastensuojeluliitto (2023) järjestää lisäksi vertaistuellista apua huoltajille eri vertaistukiryhmien muodossa. Vertaisryhmissä kokoontuvat vanhemmat, jotka ovat samanlaisessa elämäntilanteessa ja ryhmien lähtökohtana toimii vanhempien välinen yhteinen keskustelu. Matalan

kynnyksen palveluihin kuuluu myös seurakunnassa tarjottava keskusteluapu vanhemman hyvinvoinnin tukemiseksi. Huoltaja voi saada apua oman kuntansa seurakunnan palveluista muun muassa lastenhoitoon, jonka ansiosta uupunut tai väsynyt vanhempi saa itselleen omaa aikaa. Seurakunta tarjoaa myös Walk-in terapiaa sekä diakonia-apua. (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2023.)

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Kirjallisuuskatsaus

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus pyrkii yleisesti löytämään vastauksia kysymyksiin, kuten siihen, mitä tutkittavasta ilmiöstä tiedetään. Sen tavoitteena on myös pohtia keskeisiä käsitteitä ja tunnistaa niiden välisiä yhteyksiä. Pyrkimys tunnistaa tai kyseenalaistaa kysymyksiä ja ristiriitoja edellisestä tutkimuksesta voi mahdollistua esimerkiksi tarkastelemalla ilmiön ympärillä olevaa keskustelua. Kirjallisuuskatsaus mahdollistaa usein tutkittavan aiheen analysoinnin uudesta tai erilaisesta näkökulmasta. (Burns & Grove 2005, Fitzgerald & Rumrill 2005, Polit & Beck 2012, Kangasniemen ym. 2013, 294 mukaan.) Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa voidaan myös käyttää hyödyksi paljon erilaisia aineistoja ja lähteitä, sillä niiden valintaa eivät rajoita metodiset normit (Salminen 2011, 6).

Menetelmän tärkeimpänä osana voidaan pitää käsittelyosan rakentamista. Sen avulla vastataan määriteltyyn tutkimuskysymykseen aineistojen avulla. Sisältöä ja tietoa yhdistetään sekä tarkastellaan kriittisesti, minkä tuloksena voidaan löytää uusia sekä erilaisia tulkintoja. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen ei ole tarkoitus olla tiivistelmä tai referaatti, vaan tavoitteena on saavuttaa uusia tuloksia eri aineistojen pohjalta. Analyysi voidaan laatia tarkastelemalla ilmiötä teemoittain, käsittein, kategorioittain tai suhteessa niihin sekä teoreettisena lähtökohtana. (Kangasniemi ym. 2013, 296–297.)

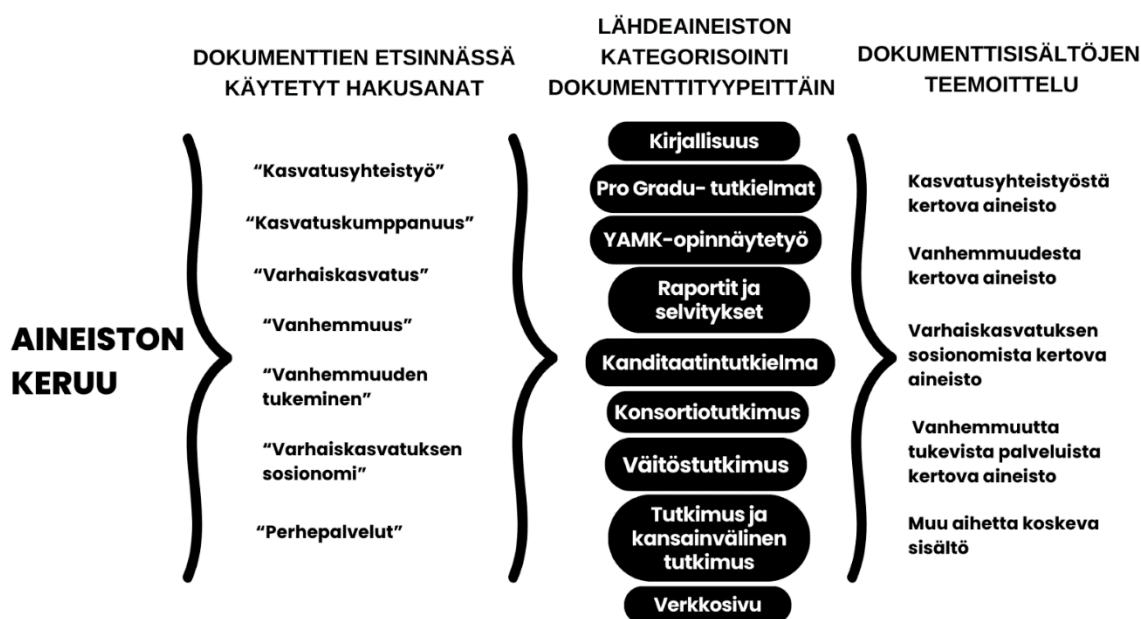
Valitsimme kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tutkimusmenetelmäksemme voidaksemme etsiä uutta tietoa vanhemmuuden tukemisesta varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyön avulla sekä pohtia sen kehityssuuntaa yhteiskunnassa. Tarkoituksenamme oli kerätä tietoa selkeäksi ja varhaiskasvatuksessa hyödynnettäväksi kokonaisuudeksi. Opinnäytetyösämme kartoitimme, miten vanhemmuutta voidaan tukea varhaiskasvatuksessa työntekijän ja huoltajan välisen kasvatusyhteistyön avulla. Kirjallisuuskatsauksen kautta pystyimme keräämään tarvittavia tutkimuksia ja aineistoja, joiden avulla rakensimme aiheemme tietopohjaa. Kirjallisuuskatsaus soveltui kaiken kaikkiaan parhaiten valitsemamme aiheen tutkimiseen.

4.2 Tutkimusaineisto ja aineiston keruu

Kirjallisuuskatsauksen tutkimusaineistoina voidaan käyttää arvioituja opinnäytetöitä, väitöskirjoja, asiakirjoja, raportteja, kansainvälisiä tutkimuksia sekä selvityksiä. Kirjallisuuskatsauksessa käytettävää aineistoa on mahdollista kategorisoida esimerkiksi vertaisarvioituihin teoksiin, vertaisarvioimattomiin tutkimuksiin ja arvioituihin tutkimuksiin perustuviin teoksiin. Aineiston seulomisessa on olennaista pitää mielessä tutkimuskysymys, tavoite ja

tarkoitus, jotka ohjaavat opinnäytetyön tekemistä. (Salminen 2011, Vilkan 2023 mukaan.) Keräsimme opinnäytetyöhömmä esimerkiksi tutkimuksia, kirjallisuutta ja raportteja, jotka vastasivat työn tavoitteeseen, tarkoitukseen ja tutkimuskysymykseen.

Etsimme aineistoja erilaisilla hakusanoilla muun muassa LAB Primosta, Google Scholarista, Theseuksesta ja Kymenlaakson alueen kirjastojen hakuohjelmistoista. Käyttämämme hakusanoja olivat esimerkiksi vanhemmuus, vanhemmuuden tukeminen, varhaiskasvatus, kasvatusyhteistyö, perhepalvelut ja kasvatuskumppanuus. Valitsemamme aineistot olivat erilaisia raportteja ja selvityksiä, tieteellisiä julkaisuja, kansainvälisiä tutkimuksia, lakipykälä, verkkosivuja sekä pro gradu -tutkielmia. Valikoimme 11 aineistoa, jotka vastasivat tutkimuskysymykseemme ja loivat laajaa tietopohjaa työllemme. Alla olevassa kuviossa (Kuvio 1) havainnollistimme aineiston keruuta erittelemällä ja selkeyttämällä dokumenttien etsinnässä käytettyjä hakusanoja, lähdeaineiston kategorisointia dokumenttityypeittäin ja dokumenttisisältöjen teemoittelua.

Kuvio 1. Havainnollistava kuvio aineiston keruusta

Tarkastelimme löytämiämme lähteitä lähdekriittisesti sekä niiden luotettavuuden ja eettisyyden mielessä pitäen. Käsittelimme työssämme nykypäivän tilannetta ja halusimme luoda tämänhetkiseen tarpeeseen vastaavan opinnäytetyön, minkä takia valikoimme viimeisen 13 vuoden aikana julkaistuja aineistoja. Otimme mukaan myös Kaskela & Kekkosen (2006) teoksen "Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta - Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen". Valitsimme teoksen, sillä sen sisältö vastasi tutkimuskysymykseemme ja sen tietopohja sekä aineiston ajankohtaisuus on edelleen todenperäinen, vaikka oppaassa käytetään vanhaa termiä *kasvatuskumppanuus*. Teos on toiminut myös muiden valitsemiemme

aineistojen lähteenä. Havainnollistimme aineistojen sisäänotto- ja poissulkukriteerejä alla olevan kuvion (Kuvio 2) avulla. Valikoimme mukaan esimerkiksi vain suomen- tai englanninkielisiä aineistoja ja poissuljimme muilla kielillä olevat aineistot.

AINEISTON ANALYYSIN

sisäänotto- ja poissulkukriteerit

✓ SISÄÄNOTTOKRITEERIT	✗ POISSULKUKRITEERIT
Aineisto on joko englanniksi tai suomeksi	Aineisto on jollain muulla kielellä
Aineisto on julkaistu vuosien 2006-2023 välillä	Aineisto on julkaistu ennen vuotta 2006
Aineisto vastaa tutkimuskysymykseemme	Aineisto ei vastaa tutkimuskysymykseemme
Aineisto on ilmaisiksi saatavilla	Aineisto ei ole ilmaisiksi saatavilla
Aineistosta on löydettävissä koko teksti	Aineistosta ei ole saatavilla kuin osa tekstistä

Kuvio 2. Aineiston analyysin sisäänotto- ja poissulkukriteerit havainnollistettuina

4.3 Aineiston analyysi

Valitsimme analyysimenetelmäksi temaattisen analyysin. Temaattisen analyysin tarkoituksena on kuvailla sekä järjestää erilaisia tutkimuksessa hyödynnettyjä aineistoja, joiden avulla voidaan kuvata helpommin laajempia kokonaisuuksia (Karila 2019). Tutkimuksen alkuperäiset suhteet aineistoon ja sisältöön tulee pitää mielessä kantavien teemojen pohdinnassa. Aineiston ja teemojen keskinäinen vuoropuhelu on olennainen osa analyysin rakennetta. Tutkijan oma tulkinta tutkittavasta aiheesta tulisi myös näkyä analyysia tehdessä. (Elomaa-Krapu 2019.) Esimerkiksi taulukot, grafiikka, kuvat sekä kerronta helpottavat ja havainnollistavat eri teemojen jäsentelyä opinnäytetyössä (Vilkkä 2023).

Aineistoa analysoidessa tutustuimme valitsemiimme lähteisiin etsien kohtia, jotka vastasivat muodostamaamme tutkimuskysymykseen. Aineistoa kategorisoitiin ylä- sekä alateemoihin ja niistä etsittiin yhteneväisiä tekijöitä. Opinnäytetyötä kirjoittaessa aineiston analysointia tehtiin sen jokaisessa vaiheessa ja aineistot läpikäytiin huolellisesti useaan kertaan

lukemalla sekä muistiinpanoja tekemällä. Aineiston analysointia tehdessämme otimme ohjaavaksi teemaksi tutkimuskysymyksemme “Miten kasvatusyhteistyö voi tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa?” Tämän jälkeen etsimme sopivaa aineistoa opin- näytetyön yläteemojen avulla, jotka olivat kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet, varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus, vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen sekä vanhemmuutta tukevat palvelut. Alateemoihin on jäsenneilty niitä aiheita, jotka olennaisesti tukivat yläteemojen käsittelyä. Analysoinnin teemoja havainnollistettiin taulukon avulla (Taulukko 1). Opinnäytetyön liitteistä löytyvät laajemmat kirjallisuuskatsausta varten tehdyt analyysit 11 valitusta aineistosta (Liite 1 ja Liite 2). Kirjallisuuskatsauksessa käytettyjä aineistoja tarkasteltiin niiden eri tarkoitusten ja tulosten kautta Liitteessä 1. ja Liitteessä 2. aineistoanalyysin avulla jäsenneilty materiaaleissa ilmenneitä teemoja.

AINEISTON ANALYSOINTI

	YLÄTEEMAT	ALATEEMAT
TUTKIMUSKYSYMYS: Miten kasvatusyhteistyö voi tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa?	KASVATUSYHTEISTYÖTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET	Varhaiskasvatustilanne Varhaiskasvatussuunnitelma Kunnioitus, kuuleminen, luottamus ja dialogi Kokonaisvaltainen huomioiminen Yksilöllisyys
	VARHAIKASVATUKSEN AMMATTILAISEN ASIAANTUNTIJUUS	Moniammatillisuus Palveluohjaus Osallisuus ja toimijuus Kokonaisvaltaisuus Perhelähtöisyys
	VANHEMMUUDEN HAASTEIDEN TUNNISTAMINEN JA NIISSÄ TUKEMINEN	Yksilölliset haasteet Saatavilla oleva tuki Jaksaminen Osallisuus ja toimijuus Individualisuus Kasvatusyhteistyön toimivuus
	VANHEMMUUTTA TUKEVAT PALVELUT	Palveluohjaus Matalankynnyksen tuki Ennaltaehkäisevät palvelut Saatavilla oleva tuki Julkinen, yksityinen ja kolmas sektori

Taulukko 1. Aineiston analyysin havainnollistaminen taulukon avulla

5 Tulokset

5.1 Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet

Näissä alaluvuissa käsitellään analyysin pohjalta esille nousseita tuloksia. Tuloksien perusteella aiheista korostui neljä keskinäistä pääteemaa, jotka ovat 5.1. Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet, 5.2 Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen, 5.3 Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus ja 5.4 Vanhemmuutta tukevat palvelut. Teemoja yhdistävät tekijät olivat vanhemmuuden tukeminen varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyön avulla ja tutkimuskysymykseen vastaaminen eli ”Miten kasvatusyhteistyö voi tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa?”

Kasvatusyhteistyötä ohjaavia periaatteita ovat kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. Nämä neljä ohjaavaa periaatetta luovat toteutuessaan vahvan pohjan kasvatusyhteistyön kokonaisvaltaiselle toteutumiselle sekä luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen syntymiselle. Varhaiskasvatuksen ammattilaisen vastuulla on rakentaa toimivaa kasvatusyhteistyötä huoltajien kanssa näihin periaatteisiin peilaten. Toimiva kasvatusyhteistyö mahdollistaa kuulemisen sekä molemmin puolisen dialogin avulla vanhemman avuntarpeen tunnistamisen, mikä puolestaan antaa ammattilaiselle tilaisuuden tarjota neuvoja omaan ammatitietämykseensä perustuen. Esimerkiksi vanhemman ollessa vaikeassa elämäntilanteessa, jossa stressi sekä uupumus ovat vahvasti läsnä, voi työntekijä luottamuksellisen keskustelun avulla pohtia yhdessä vanhemman kanssa tarvittavia toimenpiteitä. Kasvatusyhteistyön ansiosta mahdollistuvan avoimen keskustelun kautta varhaiskasvatuksen työntekijä voi ohjata vanhempaa eteenpäin myös muiden saatavilla olevien palveluiden pariin. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32–40.)

Kasvatusyhteistyö onkin varhaiskasvatuksessa oleellinen osa vanhempien kanssa toimimista ja yleensä yksi tärkeimmistä kommunikointiväylistä molemmille osapuolille. Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuvat keskustelut ovat merkittävässä asemassa kasvatusyhteistyön rakentumisen kannalta ja niissä otetaan huomioon vanhempien toiveet ja näkemykset. Keskustelujen avulla on tärkeää luoda työntekijän ja huoltajan välille luottamuksellinen suhde. Tämän luottamuksellisen suhteen ansiosta vanhemman on helpompi puhua vaikeammistakin aiheista, kuten omasta jaksamisestaan tai haasteista lapsen kasvatukseen liittyen. (Kaskela & Kekkonen 2006, 46.) Varhaiskasvatuksen ammattilaisella on myös lakiin perustuva velvollisuus tukea huoltajaa kasvatusyhteistyössä ja täten vahvistaa tämän vanhemmuutta sekä vanhempana toimimista. Varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 20§) on myös kohta, jossa huoltajan osallisuus sekä vaikuttaminen on otettu huomioon kasvatusyhteistyötä kehittäessä, *Lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on annettava*

mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatukseen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. (Karila 2016, 29–31.)

Rajalan ja Sarasteen (2020, 26–29) toteuttamissa haastatteluissa vanhempien keskeisistä odotuksista kasvatusyhteistyössä nousivat esille myös Kaskelan ja Kekkonen (2006) mainitsemien neljän kasvatusyhteistyötä ohjaavan periaatteen kantaa tukevia näkökulmia. Vanhemmat esimerkiksi kokivat perhelähtöisen lähestymistavan tukevan perheen huomiointista kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti, ottaen käsittelyyn myös tarvittaessa vanhempien tuentarpeen. Henkilökunnan luottamusta herättävän työotteen puolestaan nähtiin vahvistavan kasvatusyhteistyön onnistumista. Luottamusta herättävään työotteeseen kuului haastateltujen vanhempien mielestä työntekijän auttamisvalmius ja herkkyyys kuunnella vanhempien huolenaiheita sekä välittävä ja aito kohtaaminen eri vuorovaikutustilanteissa.

Myös Kekkonen toimittamassa THL:n tutkimuksessa (2012, 183, 197) nähtiin, että heti kasvatusyhteistyön aloitusvaiheessa on oleellista ryhtyä rakentamaan osapuolten välistä luottamusta ja vuorovaikutuksessa tulee korostua varhaiskasvatuksen työntekijän kunnioittava sekä arvostava asenne vanhempia kohtaan. Muihin tuloksiin viitaten myös Kekkonen sanoitti tutkimuksessaan varhaiskasvatuksessa tapahtuvan kasvatusyhteistyön toimivan ennaltaehkäisevänä lähtökohtana vanhemmuutta vahvistettaessa ja sen tarjoavan huoltajalle vanhemmuuteen liittyvää ohjausta, tukea sekä neuvontaa päivähoidon tarpeelliseksi arvioimalla tavalla.

5.2 Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen

Toimivan kasvatusyhteistyön avulla voidaan tunnistaa jo olemassa olevia vaikeuksia, mutta myös ennaltaehkäistä uusien haasteiden syntymistä, joita esimerkiksi pitkittynyt stressi voi aiheuttaa. Tällaisia haasteista voivat olla muun muassa päihdeongelmat, lapsien laiminlyönti, vanhempien välisen suhteen rakoilu sekä jatkuva riitely, mielenterveyteen liittyvät haasteet ja stressin aiheuttama uupumus. (Karila 2016, 41.) Roskam ym. (2021) toteavatkin uupumuksen olevan yksi isoimmista vanhemmuuden haasteista, joka linkittyy huoltajien yksilöllisyyteen ja individualistisiin piirteisiin. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten on oleellista tunnistaa päiväkodissa vanhemman mahdollinen uupumus. Uupumuksen tunnistaminen voi tapahtua monella eri tapaa, mutta vakaalla pohjalla oleva kasvatusyhteistyö mahdollistaa asian puheeksi ottamisen jo sen varhaisessa vaiheessa ja tarvittaessa muiden palveluiden pariin ohjaamisen.

Kasvatusyhteistyön tulisi tarjota yhtäläiset mahdollisuudet vanhempien osallisuuteen, toimijuuteen ja erilaisiin päätöksentekoihin. Kuulluksi tuleminen on huoltajien näkökulmasta erityisen merkityksellistä, sillä se voi vähentää kasvatukseen liittyvää stressiä ja ahdistusta

sekä luoda syvempää luottamusta työntekijöihin. (Rautamies 2022, 47–48.) Ihaksi (2021, 48) täsmentää puheeksi ottamisen tärkeyttä ja osaltaan myös sen hankaluutta varhaiskasvatuksessa. Huoltajat eivät aina koe saavansa mahdollisuutta kertoa omista huolistaan päiväkodin vauhdikkaassa ympäristössä. Vaikuttavana tekijänä huolen puheeksi ottamisen vaikeutena nähdään vähäinen dialogi sekä kiireettömien vuorovaikutustilanteiden vähyys. Vanhemmat toivovat saavansa enemmän tukea omaan vanhemmuutensa, sillä pääpaino on usein pelkästään lapsen hyvinvoinnissa.

Huoltajan itsetunnon vahvistamisessa varhaiskasvatuksen ammattilaisen on myös oleellista kiinnittää huomiota vallitsevaan ilmapiiriin. Kannustaminen, positiivisuus sekä kunnioitus nähtiin vanhemmuutta ja huoltajan toimijuutta vahvistavina tekijöinä. (Kulju 2019, 66.) Vanhemmuuden haasteissa tukeminen edellyttää henkilöstöltä ammattitaitoa ja ymmärrystä kasvatusyhteistyötä ohjaavista periaatteista. Jokaisen kasvatusyhteistyön pohjana toimii tasavertainen ja kunnioittava huoltajan kohtaaminen, hänen taustoistaan riippumatta. (Smith ym. 2013, 7–8.)

5.3 Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus

Vanhemmuus ja vanhemmaksi tuleminen ei aina ole helppoa, ja joskus vanhempi tarvitsee tukea sekä opastusta uudessa elämäntilanteessa. Vanhemmuus muuttaa elämää kokonaisvaltaisesti ja varhaiskasvatuksen työntekijä on yleensä ensimmäisten ammattilaisten joukossa rakentamassa kasvatusyhteistyötä vanhemman kanssa. Työntekijä voi omalla varhaiskasvatuksen ammattiosaamisellaan sekä asiantuntijan kokemustiedollaan olla kasvatusyhteistyön avulla tukemassa huoltajan vanhemmuuden rakentumista sekä antaa työkaluja eri vanhemmuustaitojen kehittämiseen. Vaikka päiväkodissa keskitytään yleisemmin huolehtimaan lapsen hyvinvoinnista, kasvusta ja oppimisesta, täytyy työntekijän muistaa myös huoltajan tukeminen sekä ohjaaminen uudessa elämäntilanteessa. (Suomen vanhempainliitto 2023.) Myös Kekkosen (2012, 183) tutkimuksen mukaan kasvatusyhteistyön rakentamisen ja ylläpitämisen päävastuu on työntekijällä, joka omalla ammattitaidollaan sekä osaamisellaan tuo sen alusta alkaen osaksi yhteistyötä.

Rajalan ja Sarasteen (2020, 23–30) tekemissä haastatteluissa vanhempien keskeisistä odotuksista kasvatusyhteistyössä työntekijöiden osaamisessa korostuivat erityisesti hyvä ammatillinen osaaminen ja vuorovaikutustaidot. Työntekijöiltä odotettiin selkeää ja suoraa vuorovaikutusta, sensitiivistä työtettä sekä yhteistyötaitoja. Toimivan vuorovaikutuksen avulla kasvatusyhteistyö voi muun muassa ennaltaehkäistä ongelmien kasaantumista ja niiden eskaloitumista vanhemman pystyessä kertomaan huolistaan jo aikaisemmassa vaiheessa tutulle sekä turvalliselle varhaiskasvattajalle. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus mahdollistaa vanhemman kokonaisvaltaisen tukemisen esimerkiksi lapsen

kasvatustyössä ilmenneessä ongelmassa. Ammatilainen ja vanhempi voivat myös yhdessä tehdä tarvittavan toimintasuunnitelman vastaavien haasteellisten tilanteiden varalle.

Röngän ym. (2014) toteuttaman hankkeen mukaan vanhempien stressireaktiot eivät vaikuttaneet lasten hyvinvointiin silloin, kun kasvatusyhteistyö huoltajan sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisen välillä toimi sujuvasti. Näin ollen kasvatusyhteistyö voi parhaimmassa tapauksessa ehkäistä vanhemman kielteisten stressireaktioiden vaikutusta lapseen ja tukea huoltajan vanhemmuutta. Perheet 24/7-hanke korostaa myös muiden tutkimusten esille nostamaa työntekijän ja vanhemman välisen toimivan yhteistyön tärkeyttä. Hankkeeseen osallistuneet vanhemmat tunsivat voivansa luottaa työntekijöihin ja pystyvänsä keskustelemaan avoimesti lapseensa liittyvistä asioista. Myös Smithin ym. (2012, 3–4) raportissa käsiteltiin ammattilaisen ja vanhemman välisen sujuvan yhteistyön vaikutusta esimerkiksi vanhemman osallisuuteen varhaiskasvatuksessa. Tärkeää vanhemmuuden tukemiseksi oli vahvistaa vanhemman osallisuutta ja osaamista kasvatusyhteistyön avulla, jotta tämä pysyy kasvatuksessaan kannustamaan ja ohjaamaan lapsensa kehitystä sekä oppimista myös kotioloissa.

5.4 Vanhemmuutta tukevat palvelut

Päiväkoti on kynnyksettömänä peruspalveluna luonteva työympäristö tukea ja kohdata myös lapsen vanhemmat huomioon ottaen heidän mahdolliset tuentarpeeseensa vanhemmuuteen liittyen. Päiväkoti toimii tärkeänä ennaltaehkäisevän hyvinvointityön toimijana moniammatillisessa ympäristössä, josta huoltaja voidaan tarvittaessa kasvatusyhteistyön avulla ohjata myös muihin saatavilla oleviin palveluihin. (Suomen vanhempainliitto 2023.) Roskam ym. (2021, 75) toteavatkin sosiaalisen tukiverkoston sekä huoltajille suunnattujen palveluiden olevan vanhemmuutta tukevia ja suojaavia tekijöitä.

Kasvatusyhteistyössä vaikuttavien varhaiskasvatuksen ammattilaisten tulisi aktiivisesti pyrkiä havainnoimaan vanhemman kokemaa uupumusta tai muuta kasvatustyöhön vaikuttavaa haastetta. Näihin huoltajan kokemuksiin haasteisiin olisi vastattava oikea-aikaisesti ja ennaltaehkäisevästi kasvatusyhteistyötä hyödyntäen, jotta apu olisi mahdollisimman vaikuttavaa sekä kokonaisvaltaista. Kasvatusyhteistyössä varhaiskasvatuksen työntekijät toimivat aktiivisena tuen tarjoajina ja palveluohjaajina. Työntekijän on tarvittaessa pystyttävä ottamaan esille nousseet huolet puheeksi ja toimimaan tilanteissa, jotka vaativat nopeaa reagoimista. Palveluohjaus nähdään toimivana vanhemmuuden tukimuotona, joka ei myöskään vie liikaa resursseja varhaiskasvatuksessa tapahtuvasta muusta työstä. (Ihaksi 2021, 1, 17–20.)

Kasvatusyhteistyön avulla työntekijä voi antaa tietoa erilaisista palveluista ja ohjata huoltajaa hänelle sopivien palveluiden äärelle. Palveluverkostot ovat eri kunnissa hieman vaihtelevia, mutta esimerkiksi peruspalveluihin kuuluva perheneuvola on jokaisen vanhemman käytettävissä asuinpaikasta riippumatta. Vanhemmuutta tukevia palveluita löytyy yksityiseltä, julkiselta sekä kolmannelta sektorilta. (Suomen vanhempainliitto 2023.) Esimerkiksi vertaistuen on nähty olevan merkittävässä tukea tarjoavassa roolissa huoltajien vanhemmuuden vahvistamisessa. Riittävyden tunne, käytännönläheisyys, neuvot ja käsitys omasta vanhemmuudesta sekä varmuuden lisääminen kasvatustyössä nousivat esimerkiksi vertaistuen antamasta avusta. Kasvatusyhteistyötä toteuttaessa voidaan yhdessä tunnistaa sekä keskustella huoltajien kanssa mahdollisista haasteista ja selvittää mitkä tarjolla olevista palveluista vastaisivat vanhemman tarpeeseen. (Kulju 2019, 42–43, 49.)

Varhaiskasvatuksen työntekijät toivovat kuitenkin vahvistusta palveluohjaukseen. Työntekijöillä tulisi olla enemmän informaatiota alueella vaikuttavista eri palveluista, jotta huoltaja voidaan ohjata koetun vaikeuden tai haasteen takia avun piiriin. Esimerkiksi erilaisista lapsiperhepalveluista tulisi olla kattavammin saatavilla tietoa varhaiskasvatuksen työntekijöille ja huoltajille. (Ihaksi 2021, 47–48.) Laajan palveluosaamisen ansiosta työntekijä pystyisi kasvatusyhteistyön avulla toteuttamaan mahdollisimman tehokkaasti palveluohjausta ja tarjota varhaista tukea vanhemmuuden vahvistamiseksi (Suomen vanhempainliitto 2023).

6 Yhteenveto ja pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Kirjallisuuskatsauksessa tutkittiin kasvatusyhteistyön merkityksellisyyttä vanhemmuuden tukijana varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, miten kasvatusyhteistyön avulla voidaan tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyön etenemisen myötä löytyi monia erilaisia keinoja tukea vanhempaa kasvatusyhteistyön avulla. Näistä esimerkkeinä kasvatusyhteistyötä ohjaavat neljä periaatetta kuuleminen, kunnioitus, dialogi ja luottamus sekä työntekijän asiantuntijuuden merkitys ja hänen tekemänsä palveluohjaus. Opinnäytetyön tavoitteena puolestaan oli lisätä ymmärrystä toimivan kasvatusyhteistyön tärkeydestä huoltajan vanhemmuuden tukijana varhaiskasvatuksessa. Aineistosta nousikin esille kasvatusyhteistyön merkittävyys sekä sen tuoma konkreettinen apu huoltajalle.

Tutkimuskysymykseen ”Miten kasvatusyhteistyö voi tukea huoltajan vanhemmuutta varhaiskasvatuksessa?” löytyi teemoittelun kautta vaihtelevia vastauksia. Analyysin materiaali koostui 11 eri tutkimuksesta ja muusta aineistosta, joista etsittiin neljään pääteemaan kuuluvaa sisältöä. Osa aineistosta ei vastannut suoraan tutkimuskysymykseen, jonka vuoksi tietoa on myös sovellettu alateemoja apuna käyttäen. Aineiston avulla löytyneitä tuloksia tarkasteltiin neljän kantavan teeman avulla. Nämä neljä teemaa olivat kasvatustyötä ohjaavat periaatteet, vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen, varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus ja vanhemmuutta tukevat palvelut. Jokainen teema vastasi omalta osaltaan asetettuun tutkimuskysymykseen. Yläteemojen kautta nousi myös erilaisia alateemoja, mutta kaikissa niissä korostui kasvatusyhteistyön tärkeys varhaiskasvatuksessa sekä vaihtelevissa määrin sen vaikutukset vanhemmuuden tukemiseen.

Tutkittujen tulosten mukaan vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen vaativat varhaiskasvatuksen ammattilaiselta perehtymistä kasvatustyötä ohjaaviin periaatteisiin. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) määrittelevät, millä tavoin työntekijä on veloitettu tukemaan huoltajaa erilaisissa havaituissa haasteissa. Myös Kaskelan & Kekkolan (2006, 32–28) esittelemät neljä periaatetta kuuleminen, luottamus, dialogi ja kunnioitus varhaiskasvatuksen työntekijöiden on otettava huomioon työssään, jotta kasvatusyhteistyön tarjoama tuki olisi laadultaan mahdollisimman tasokasta. Oikea-aikaisuudella, ennaltaehkäisevällä työotteella ja puheeksi oton keinoin huoltajan vanhemmuutta voidaan tukea kasvatusyhteistyön avulla yksilöllisesti, vaikuttavasti sekä kokonaisvaltaisesti (Rautamies 2022, 41–44).

Varhaiskasvatuksen henkilöstön omalla asenteella ja kasvatusyhteistyössä vallitsevalla ilmapiirillä on myös vaikutuksia huoltajan vanhemmuuden tukemiseen. Kulju (2019, 66) toteaa tutkimuksessaan seuraavasti *“Positiivisen, kannustavan ja kunnioittavan ilmapiirin nähtiin olevan edellytys sille, että vanhemman itsetunto ja oma toimijuus voivat ylipäänsä vahvistua.”* Työntekijän ammattitaidon ja asiantuntijuuden lisäksi henkilöstön tulisi ymmärtää myös inhimillisyyden sekä kunnioittavan kohtaamisen tuoma arvo vanhemmalle.

Tuloksissa korostui varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuuden merkittävyys erilaisissa kasvatusyhteistyötilanteissa, joissa vanhemman kuuleminen, osallisuus ja tarpeiden huomioon ottaminen on tärkeää. Tasavertainen vuorovaikutussuhde, jossa molempien näkemykset otetaan kunnioittavasti huomioon tuo vanhemmalle turvaa ja tukea oman lapsen kasvatustyöhön myös kotiooloissa. (Kekkonen 2012, 183, 193–194.) Esimerkiksi Rautamies (2022, 47–48) kirjoittaa tutkimuksessaan, että *“Listening to parents may reduce parental stress and anxiety.”* Vanhemman aktiivinen kuuleminen ja osallisuus varhaiskasvatuksessa voi siis vähentää vanhemman kokeman stressin ja ahdistuksen määrää sekä tukea vanhempana toimimista.

Oleellista on myös ammattilaisen tietoisuus erilaisista saatavissa olevista palveluista ja näin ollen asiantunteva palveluohjausosaaminen. Kuten Suomen Vanhempainliitto kirjoittaa *“Pedagogisen työn lisäksi varhaiskasvatuksessa voidaan tehdä tärkeää ja vaikuttavaa vanhemmuuden tukityötä ja ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä.”* (Suomen Vanhempainliitto 2023). Tuloksien mukaan esimerkiksi eri tukiryhmien tarjoamalla vertaistuellalla on huoltajan vanhemmuuden vahvistamisen näkökulmasta positiivisia vaikutuksia vanhempana toimimiseen. Kulju (2019, 42–43) kertoo tutkimuksessaan, että *“Vertaistuen nähtiin vahvistavan vanhemman riittävyden tunteita, antavan käytännön vinkkejä ja neuvoja vanhempana toimimiseen, lisäävän varmuutta omasta vanhemmuudesta sekä lisäävän realismia vanhemmuuteen ja kasvatukseen liittyvissä asioissa.”* Varhaiskasvatuksen ammattilaisen saattaa välillä olla vaikeaa löytää aikaa vanhemman kiireettömälle kohtaamiselle, mutta yksilöllisesti juuri huoltajalle suunnatuissa palveluissa pystytään keskittymään kokonaisvaltaisemmin pelkästään vanhemman huomioimiseen ja tukemiseen.

Tutkittavan aiheen haasteellisuudeksi nousi päivitetyn tiedon niukkuus saatavilla olevissa materiaaleissa. Tutkimuksia sekä kirjallisuutta kasvatusyhteistyön merkityksellisyydestä varhaiskasvatuksessa vanhemmuuden tukijana löytyi valitettavan vähän. Aihetta tulisi tutkia uudesta näkökulmasta yhä laajemmin, jotta kasvatusyhteistyön tarpeellisuudesta vanhemmuuden tukijana saataisiin enemmän informaatiota niin varhaiskasvatuksen ammattilaiselle kuin huoltajillekin. Kuvailevasta kirjallisuuskatsauksesta tuli kuitenkin ilmi

kasvatusyhteistyön tuomien voimavarojen ja avun tarpeellisuus huoltajan tekemässä kasvatustyössä sekä vanhemmuuden vahvistamisessa.

Käyttämiemme aineistojen pohjalta pääpointeiksi kasvatusyhteistyöstä vanhemmuuden tukijana muodostuivat vahvinten ammattilaisen osaaminen, panostus ja palveluohjaus, vanhemman oma avoimuus ja osallisuus, luottamuksellinen sekä kunnioittava vuorovaikutussuhde ja kiireettömän kohtaamisen mahdollistamisen tärkeys eri tilanteissa. Yhteenvetona kirjallisuuskatsauksemme perusteella toimiva kasvatusyhteistyö voi parhaimmassa tapauksessa luoda niin työntekijää kuin vanhempaa auttavan vuorovaikutussuhteen, jossa vallitsee molemminpuolinen luottamus, kunnioitus sekä kuulluksi tuleminen. Jokaisessa varhaiskasvatuksen työympäristössä henkilökunnan tulisi pyrkiä panostamaan sujuvan kasvatusyhteistyön rakentamiseen, jotta jokainen vanhempi saisi tarvitsemallaan tavalla kokonaisvaltaisesti tukea ja ohjausta omaan vanhemmuuteensa. Kasvatusyhteistyö vanhemmuuden tukijana varhaiskasvatuksessa onkin siis tutkitusti merkityksellistä.

6.2 Eettiset näkökohdat ja luotettavuus

Tutkimusetiikan tärkeys korostuu erityisesti aineistojen valinnassa ja niiden käsittelyssä. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa on tärkeä muistaa sen läpinäkyvyys sekä johdonmukainen kehittyminen. Läpinäkyvyyden ja johdonmukaisuuden ansiosta on myös mahdollista kehittää eettisyyttä ja luotettavuutta, jotka ovat läheisesti yhteydessä toisiinsa. Tutkimuskysymys täytyy esittää selkeästi ja sen teoreettinen pohjustus pitää eritellä, jottei se menetä luotettavuuttaan. Tiedostettu tai tiedostamaton tarkoituksenhakuisuus tutkimuksessa ilman erillistä raportointia heikentää sen luotettavuutta. Katsauksen luotettavuus vaatii tutkijalta sen vuoksi tarkkaa ja syvällistä tutustumista menetelmään. (Kangasniemi ym. 2013, 297–298.) Informaation luotettavuuteen vaikuttaa olennaisesti myös eri aineistojen kerääminen, käsittely sekä säilyttäminen (Kuula 2011, 24).

Huomioimme eettiset näkökohdat sekä luotettavuuden kartoituksen suunnitelmaa tehdessämme ja aineistoja valikoidessamme tarkastelimme muun muassa käyttämiämme lähteitä sekä selvitimme niiden ajankohtaisuuden aiheeseemme peilaten. Muotoilimme tutkimuskysymyksemme selkeäksi kokonaisuudeksi, jotta ilmiön tutkiminen tapahtuisi mahdollisimman tarkasti ja luotettavasti. Tuloksellisen tutkimuskysymyksen on oltava tarpeeksi rajattu ja tarkka, jotta sitä voidaan tutkia perusteellisesti (Kangasniemi ym. 2013, 295). Tutustuimme myös kattavasti kuvailevaan kirjallisuuskatsaukseen menetelmänä ja sen edellyttämään tutkimusetiikkaan. Normit, arvot, hyveet sekä eettiset periaatteet ovat lisäksi osa tutkijoiden ammattietiikkaa (Kuula 2011, 23). Huomioimme nämä ammattietiikan periaatteet opinnäytetyöprosessissamme sekä sovelsimme niitä myös osana tiedonhakua.

Varauidimme mahdollisiin tutkimusten välisiin ristiriitoihin ja epäluotettavuuteen seulomalla lähteitä ja vertailemalla eri aineistoja toisiinsa. Avasimme opinnäytetyössämme tutkimuksen prosessia ja analyysin eri vaiheita liitteiden muodossa ja niihin liittyvää teemoittelua. Hyödynsimme myös useita eri tutkijoiden, ammattiryhmien ja valtioneuvoston tekemiä tutkimuksia työssämme. Mahdollisia tutkimusten välisiä ristiriitoja voi ilmetä esimerkiksi aineistojen faktojen erotessa toisistaan tai tutkimusten ollessa tarkoituksenhakuisia ja tällaisessa tilanteessa usean eri tutkimuksen tarkastelu on tarpeellista. Perustimme työmme tietoperustan eri lähteisiin ja puolueettomuuteen viitaten, joka osaltaan ennaltaehkäisee myös tiedollista kapeakatseisuutta. Tarkastelimme käsiteltävää aihetta monista eri näkökulmista ja loimme laajan aineistopohjan laadukkaista tutkimuksista sekä aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta. Käytimme myös kirjaston tarjoamaa informaation tiedonhakuun, jonka avulla saimme ammattilaiselta tiedonhakuapua eri tutkimusten etsimiseen sekä opastusta tiedonhakuun, kuten erilaisiin hakusanoihin ja aineiston teemoitukseen.

6.3 Jatkotutkimusehdotukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön (2014) kyselystä selviää, että kasvatustieteiden keskusteluja käydään säännöllisesti lapsen asioista. *“Vanhemmat kokivat kuitenkin, etteivät yhteistyön muodot ole tarpeeksi monipuolisia. Vanhemmat kokivat, etteivät saa koko varhaiskasvatustieteiden toiminnasta riittävästi tietoa eivätkä voi osallistua tarpeeksi varhaiskasvatustoiminnan suunnitteluun, toteutumiseen ja kehittämiseen”* (Heinonen ym. 2016, 228.) Jatkotutkimuksena voisi järjestää haastattelun varhaiskasvatuksen henkilökunnalle ja vanhemmille kasvatusyhteistyön toimivuudesta päiväkodissa sekä heidän omista kokemuksistaan sen tuomasta tuesta vanhemmuuteen. Haastattelussa olisi myös mahdollista tutkia, onko Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2014 suorittaman kyselyn jälkeen vanhempien osallisuus toimintaan muuttunut tai monipuolistunut.

Toisena jatkotutkimuksena voisi tutkia tarkemmin varhaiskasvatuksen sosionomin roolia kasvatusyhteistyössä sekä pyrkiä selkeyttämään heidän työnkuvaansa varhaiskasvatuksen työympäristössä. Tämä jatkotutkimus olisi tärkeä, sillä varhaiskasvatuksen sosionomin rooli on monessa kunnassa epäselvä sekä se herättää paljon keskustelua työyhteisöissä sen ollessa vielä muutosvaiheessa. Varhaiskasvatustieteiden laki (540/2018) kuitenkin edellyttää työnkuvan tarvittavan osaamisen sekä työtehtävien tutuksi määrittelyä. Silti varhaiskasvatuksen sosionomin ydinosaamiseen liittyvä sosiaalipedagogiikka nähdään vaikeasti lähestyttävänä aiheena, eikä sitä tunnusteta tai osata nimetä päiväkodeissa (Rintakorpi & Holmikari 2021, 242–244). Tämän vuoksi on oleellista pohtia mitä uutta osaamista varhaiskasvatuksen sosionomi pystyisi tuomaan työyhteisöön ja miten sosionomin työpanos sekä

sosiaalipedagoginen ammattitietämys voisivat näkyä esimerkiksi vanhemmuutta tukevan kasvatusyhteistyön rakentumisessa.

Lähteet

Ahonen, L. & Roos, R. 2021. Untuvikot- Alle 3-vuotiaiden pedagogiikka. Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 14.5.2024.

Ahonen, L. 2018. Vasun käyttöopas. PS-Kustannus.

Alila, K., Eskelinen, M., Estola E., Kahiluoto, T., Kinos, J., Pekuri, H-M., Polvinen, M., Laaksonen, R. & Lamberg, K. 2014. Varhaiskasvatuksen historia, nykytila ja kehittämisen suuntalinjat. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:12. Viitattu 17.1.2024. Saatavissa <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75258/tr12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Arene. 2019. Sosionomi (AMK) varhaiskasvatuksessa-Varhaiskasvatuksen sosionomi. Viitattu 6.8.2024. Saatavissa https://dialogi.diak.fi/wp-content/uploads/sites/8/2019/05/Varhaiskasvatuksen_sosionomi_15032019_LOPPUESITYS.pdf

Elomaa-Krapu, M. 2019. Temaattinen analyysi. Metropolia. Power-Point-esitys. 30.8.2024. Saatavissa <https://events.tuni.fi/uploads/2019/09/ffe0611d-mita-on-temaattinen-analyysi.pdf>

Eriksson, E. & Arnkil, T-E. 2012. Huoli puheeksi – Opas varhaisista dialogeista. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy.

Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U. 2016. Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Ihaksi, E. 2021. Vuorovaikutus malli huolen puheeksi ottamisen ja myönteisen tunnistamisen tueksi. LAB-ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö. Viitattu 31.8.2024. Saatavissa <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/511076/Opinn%c3%a4ytety%c3%b62.0.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S-A., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede 2013 25(4). Viitattu 13.2.2024. Saatavissa https://moodle.lut.fi/pluginfile.php/1910432/mod_resource/content/2/kuvailevakirjallisuuskatsaus.pdf

Karila, K. 2019. Mitä ihmettä on? Temaattinen analyysi, Policy brief, Tietoarkisto. Viitattu 28.8.2024. Saatavissa <https://events.tuni.fi/metodifestivaali2019/ohjelma/mita-ihmetta-on-temaattinen-analyysi-policy-brief-tietoarkisto/>

Karila, K. 2016. Vaikuttava varhaiskasvatus – Tilannekatsaus toukokuu 2016. Raportit ja selvitykset 2016:6. Opetushallitus. Viitattu 31.7.2024. Saatavissa https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/vaikuttava_varhaiskasvatus.pdf

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta - Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. PDF-tiedosto. Vaajakoski: Gummeruksen kirjapaino. Viitattu 5.2.2024. Saatavissa https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/77944/OPA2006_063_Stakes.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena-Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoiton diskursiivisilla näyttämöillä. THL. Tutkimus. Viitattu 6.5.2024. Saatavissa <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80013/7ca705d5-e5be-415f-b70b4b862c8e707f.pdf?sequence=1>

Keusote. 2024. Neuvolapsykologi. Viitattu 24.5.2024. Saatavissa <https://www.keusote.fi/palveluhakemisto/neuvolapsykologi/>

Korhonen, S. 2023. Päihdeperheiden kokemuksia lastensuojelun tukena. Itä-Suomen yliopisto. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 25.8.2024. Saatavissa https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/29477/urn_nbn_fi_uef-20230238.pdf?sequence=1

Kulju, E. 2019. Huomaa hyvä vanhemmuudessa – Vanhemmuuden tuen minimien tarkastelua Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekahviloissa. Tampereen yliopisto. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 25.8.2024. Saatavissa <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/105877/1558505477.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka – aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Lappalainen, K. 2018. Vanhemmuuden tukeminen ja sosiaalisen verkoston merkitys. Hämeen ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö. Viitattu 27.1.2024. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/159373/Lappalainen_Katri.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Leskinen, S. 2022. "Mä aattelin koko aika, että ne kertoo sitten kun se tulee se siirtymä"- Vanhempien kokemuksia kasvatusyhteistyöstä lapsen siirtyessä ryhmästä toiseen päiväkodin sisällä. Jyväskylän yliopisto. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 6.5.2024. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/79783/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202202151511.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Lähdemäki, M. 2020. Refleksiivisyyttä ja hiljaista tietoa: Sosiaalityöntekijöiden kokemuksia perheneuvolatyön ja äitiyden välisestä suhteesta. Lapin yliopisto. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 24.5.2024. Saatavissa https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/64463/Gradu_L%c3%a4hdem%c3%a4ki.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Mahkonen, S. 2018. Vuoden 2018 varhaiskasvatustalaki. Helsinki: Edita.

Marjanen, A-R. 2022. Vanhempien kokemuksia moniammatillisesta yhteistyöstä lapsen koululyykkäykseen liittyen. Oulun yliopisto. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 6.5.2024. Saatavissa <https://oulurepo oulu.fi/bitstream/handle/10024/21187/nbnfioulu-202212153778.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2024. Vanhempain puhelin ja chat. Viitattu 27.1.2024. Saatavissa <https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/vanhempainpuhelin/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2023. Vertaisryhmät. Viitattu 28.1.2024. Saatavissa <https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/vertaisryhmat/>

Mielenterveystalo. 2023. Terapia. Viitattu 28.1.2024. Saatavissa <https://www.mielenterveystalo.fi/fi/terapia>

Mustonen, S. 2022. Varhaista tukea ja kasvatusyhteistyötä-Vanhempien kokemuksia varhaisesta tuesta lisälmen varhaiskasvatuksessa. Savonia ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö. Viitattu 24.5.2024. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/703405/Mustonen_Sari.pdf?sequence=2

Opetushallitus. 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 13.2.2024. Saatavissa <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatussuunnitelmien-perusteet>

Raatikainen, E., Rahikka, A., Saarnio, T. & Vepsä, T. 2020. Ammattina sosionomi. Helsinki: Sanoma Pro Oy. Viitattu 19.8.2024. Saatavissa rajoitetusti <https://www.elibrary.com/book/978-952-63-5309-8>

Rajala, P. & Saraste, A. 2020. Vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia kasvatusyhteistyöstä. Jyväskylän yliopisto. Kandidaatintutkielma. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/69767/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202006084024.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Rantala, A. & Uotinen, S. 2022. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja perheen yhteistyön merkitys. Teoksessa P. Pihlaja & R. Viitala (toim.), *Varhaiserityiskasvatus*. s. 139–158. (3. uudistettu painos). Jyväskylä: PS-kustannus.

Rautamies, E. 2022. The Heart of Collaboration-Educational Partnership in Early Childhood Education as Narrated by Parents of a Child Exhibiting Challenging Behaviour. Jyväskylän yliopisto. Väitöstutkimus. Viitattu 27.8.2024. Saatavissa https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/81050/978-951-39-9144-9_vaitos03062022.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rintakorpi, K. & Holmikari, J. 2021. Sosiaalipedagogisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen varhaiskasvatuksessa. Artikkeliteoksessa Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2021, vol. 22. Viitattu 25.9.2024. Saatavissa [file:///C:/Users/nipsu/Downloads/109067-Artikkelin%20teksti-216576-1-10-20211214%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/nipsu/Downloads/109067-Artikkelin%20teksti-216576-1-10-20211214%20(1).pdf)

Roskam, I., Aguiar, J., Akgun, E., Arikan, G., Artavia, M., Avalosse, H., Aunola, K., Bader, M., Bahati, C., Barham, E. J., Besson, E., Beyers, W., Boujut, E., Brianda, M. E., Brytek-Matera, A., Carbonneau, N., César, F., Chen, B. B., Dorard, G., Dos Santos Elias, L. C. Dunsmuir, S., Egorova, N., Favez, N., Fontaine, AM., Foran, H Fricke, J., Furutani, K., Gallée, L., Gannagé, M., Gaspar, M., Godbout, L., Goldenberg, A., Gross, JJ., Gurza, MA., Hall, R., Hashmi, MA., Hatta, O., Helmy, M., Hoang, TV., Huynh, MT., Kaneza, E., Kawamoto, T., Knezevic, G., Kpassagou, BL., Lazarevic, LB., Le Vigouroux, S., Lebert-Charon, A., Leme, V., Lin, GX., MacCann, C., Manrique-Millones, D., Matias, M., Miranda-Orrego, MI., Miscioscia, M., Morgades-Bamba, C., Mousavi, SF., Moutassem-Mimouni, B., Muntean, A., Murphy, H., Ndayizigiye, A., Tenkue, JN., Olderbak, S., Ornowka, S., Osman, F., Oyarce-Cadiz, D., Pérez-Díaz, PA., Petrides, KV., Pineda-Marin, C., Prandstetter, K., Prikhidko, A., Ricci, RT., Salinas-Quiroz, F., Sánchez-Rodríguez, R., Sarrionandia, A., Scola, C., Sezibera, V., Silva, P., Simonelli, A., Soenens, B., Sorbring, E., Sorkkila, M., Schrooyen, C., Stănculescu, E., Starchenkova, E., Szczygiel, D., Tapia, J., Tri, TMT., Tremblay, M., Ustundag-Budak, AM., Pacheco, MV., van Bakel, H., Verhofstadt, L., Wendland, J., Yotanyamaneewong, S., & Mikolajczak, M. 2021. Parental Burnout Around the Globe: a 42-Country Study. Viitattu 27.8.2024. Saatavissa [Parental Burnout Around the Globe: a 42-Country Study - PMC \(nih.gov\)](#)

Rönkä, A., Tammelin, M., Hintikka, T., Teppo, U., Laakso M-L., Sevon, L., Poikonen, P-L., Salonen, E., Manninen, P., Mykkänen, J., Turja, L., Metsäpelto, R-L., Kekkonen, M., Heinämäki, L., Van der Lippe, T., Roeter, A., Verhoet, M. & May, V. 2011–2014. Lasten sosio-emotionaalinen hyvinvointi ja perheen arki 24/7-taloudessa. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Konsortiohanke. Viitattu 7.9.2024. Saatavissa <https://www.jamk.fi/projekti/perheet-247>

Salminen, A. 2011. Mikä on kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. Viitattu 13.1.2024. Saatavissa https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

Smith, S., Robbins, T., Stagman, S. & Mathur, D. 2013. Parent engagement from preschool through grade 3: A guide for policy makers. New York, NY: National Center for Children in Poverty. Viitattu 20.8.2024. Saatavissa https://www.nccp.org/wp-content/uploads/2020/05/text_1084.pdf

Suomen evankelisluterilainen kirkko. 2023. Apua ja tukea. Viitattu 28.1.2024. Saatavissa <https://evl.fi/apua-ja-tukea/>

Suomen vanhempainliitto. 2023. Varhaiskasvatuksen hyvinvointityö. Viitattu 30.5.2024. Saatavissa <https://vanhempainliitto.fi/vanhempainliiton-toiminta/varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen-hyvinvointityo/>

Talentia. 2022. Sosionomit varhaiskasvatuksessa – Opas työntekijöille ja työnantajille. Viitattu 1.8.2024. Saatavissa <https://talentia.lukusali.fi/#/reader/3c282abe-b694-11ed-8b29-00155d64030a>

Tuominen, A., Kettunen, T., Lindfors, P., Hjelt, R. & H-V, Tuominen. 2011. Varhaisen avun viiveet lasten kehityksellisissä ja psyykkisissä vaikeuksissa. Teoksessa Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2011: 48 182–195. Viitattu 24.5.2024. Saatavissa <https://journal.fi/sla/article/view/4500/4242>

Ukkonen-Mikkola, T., Yliniemi, R. & Wallin O. 2020. Varhaiskasvatus muuttuu – muuttuuko asiantuntijuus? Työelämän tutkimus –lehti 18 (4), 324–326. Viitattu 7.8.2024. Saatavissa <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/89217/58755>

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Viitattu 6.8.2024. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Pidm46434452106960>

Vauto, K. 2017. Kasvatusyhteistyö päiväkodissa - Avointa vuoropuhelua. Hämeen Ammattikorkeakoulu. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö. Viitattu 18.4.2024. Saatavissa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/129394/kaija_vauto.pdf?sequence=1

Veijalainen, S. 2010. Toiseustarinat: Äitinä suomalaisessa yhteiskunnassa. Kasvatustieteenlaitos. Pro Gradu- tutkielma. Viitattu 24.5.2024. Saatavissa <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/f4ec0afe-896b-4b8b-857d-43854524cf2e/content>

Vilkkä, H. 2023. Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Viitattu 4.8.2024. Saatavissa rajoitettusti <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789518849448>

Tekijät, Artikkelin/tutkimuksen nimi, Julkaisija ja julkaisu- vuosi	Tutkimuksen tai muun aineiston tarkoitus	Keskeiset tulokset
<p>Ihaksi, E.</p> <p>Perheiden varhaisen tuen kehittäminen varhaiskasvatuksessa- Vuorovaikutusmalli huolen puheeksi ottamisen ja myönteisen tunnistamisen tueksi.</p> <p>LAB-Ammattikorkeakoulu. Theseus. YAMK-Opinnäytetyö. 2021. 48.</p> <p>1</p>	<p><i>“Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Kouvolan kaupungin Jaala-Kuusankoski alueen varhaiskasvatuksen perheiden varhaista tukemista luomalla vuorovaikutusmalli. Tarkoituksena oli tukea työntekijöitä mallin avulla puheeksi otossa ja myönteisessä tunnistamisessa.”</i></p>	<p>Tutkimuksesta kävi ilmi, että varhaiskasvatuksen työntekijät toivoisivat konkreettisia työkaluja puheeksi ottamisen tueksi. Huoltajien negatiiviset reaktiot huolien puheeksi ottamiseen olivat yksi suurimmista esteistä niiden esille tuomiseen työntekijän näkökulmasta. Varhaiskasvatuksessa toimivat ammattilaiset hyötyisivät palveluiden selkeyttämisestä sekä moniammatillisesta työotteesta.</p>
<p>Karila, K.</p> <p>Vaikuttava varhaiskasvatus – Tilannekatsaus toukokuu 2016.</p> <p>Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2016:6. 2016. 41.</p> <p>2</p>	<p><i>“Varhaiskasvatuksen ammattilaiset voivat hyödyntää vaikutuksia koskevaa tutkimustietoa oman työnsä kehittämisessä. Katsaus antaa myös lasten vanhemmille eväitä pohtia omia valintojaan ja vahvistaa osallisuuttaan varhaiskasvatuksen arjessa ja kehittämisessä.”</i></p>	<p>Tuloksista selvisi, että varhaiskasvatuksen olemassaolo vaikuttaa positiivisesti perheiden elämään mahdollistamalla vanhemmille tilaisuuden työelämään sekä opiskeluun osallistumisen ja niiden avulla koko perheen elinoloista, että hyvinvoinnista huolehtimisen.</p> <p>Tuloksien mukaan on myös oleellista luoda varhaiskasvatukseen sellainen laadukas toimintakulttuuri, jonka ansiosta ammattilaiset pystyvät osallistumaan oman työnsä kehittämiseen. Lisäksi toimintakulttuurin täytyisi olla sellainen missä vanhemmilla on kulttuuritaustastaan ja sosioekonomiseen asemaansa katsomatta mahdollisuus vaikuttaa sekä osallistua varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämiseen.</p>

<p>Kaskela, M. & Kekkonen, M.</p> <p>Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta - Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen.</p> <p>Vaajakoski: Gummeruksen kirjapaino. Kirjallisuus, 2006. 32–40.</p> <p>3</p>	<p><i>“Opas tarjoaa aineksia kaikille, jotka ovat kiinnostuneita perheiden ja palvelujen välisestä kasvatuskumppanuudesta ja sen kehittamisestä. Opasta voidaan käyttää kasvatuskumppanuuteen perehtymisen lähde- ja oheismateriaalina työyhteisöjen, kuntien ja seutukuntien lyhytkestoisessa täydennyskoulutuksessa ja vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Ennen kaikkea opas on tarkoitettu kasvatuskumppanuuden pitkäkestoisen täydennyskoulutusohjelman toteuttamisen tueksi. Oppaassa on selostettu koulutusohjelman rakenne ja teemasällöt.”</i></p>	<p>Tuloksista selvisi, että kasvatusyhteistyötä luodaan kunnioituksen, luottamuksen, dialogin ja kuulemisen keinoin. Ammatillainen voi kehittää omaa osaamistaan osana toimivaa kasvatusyhteistyötä, ja näin tarjota huoltajalle työkaluja oman vanhemmuutensa kehittämiseen.</p>
<p>Kekkonen, M.</p> <p>Kasvatuskumppanuus puheena- Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoiton diskursiivisilla näytöillä.</p> <p>Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Tutkimus. 2012. 101</p> <p>4</p>	<p><i>“Tutkimuksessa analysoidaan sitä, millä tavalla varhaiskasvattajat kuvaavat kasvattajien, vanhempien ja lasten tapaamisia, kohtaamisia ja yhteistyötilanteita lapsen kasvuympäristöissä päiväkodissa, kodissa ja niiden lähiympäristöissä. Tavoitteena on selvittää sitä, mitkä yhteistyötä koskevat tulokset voidaan identifioida kasvatuskumppanudeksi.”</i></p>	<p>Tutkimustulokset ovat eritelty neljässä eri pääluvussa, jotka ovat kasvatuskumppanuus varhaiskasvatuksen kotikäyntinä, kasvatuskumppanuus ja sosiaaliset suhteet, kasvatuskumppanuus palveluneuvotteluina sekä kasvatuskumppanuus suhteita luovana kommunikaationa.</p> <p>Keskeisenä tuloksena esille nousi kasvatusyhteistyön tärkeys vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön rakentamisessa, jonka ylläpitämisessä päävastuu on varhaiskasvatuksen ammattilaisella.</p>
<p>Kulju, E.</p> <p>Huomaa hyvä vanhemmuudessa – Vanhemmuuden tuen minimien tarkastelua Mannerheimin lastensuojeluliiton perhekahviloissa.</p> <p>Tampereen yliopisto. Trepo. Pro Gradu- tutkielma. 2019. 65–66.</p>	<p><i>“Tutkielmassa on tarkoitus selvittää millä tavalla hallitusten jäsenten mielestä vanhemmuuden tuen minimien kohdat 1 ja 2 toteutuvat tällä hetkellä MLL:n perhekahviloissa toteutettavassa vanhemmuuden tuessa sekä tehdä näkyväksi niitä keinoja, joilla vanhemmuuden tuen toteutumista voisi jatkossa kehittää perheiden tarpeisiin paremmin vastaaviksi.”</i></p>	<p>Tuloksista selviää, että vanhemmuuden tuki toteutuu hyvin MLL:n perhekahviloissa. Vertaistuki nähtiin vanhemmuutta vahvistavana tekijänä.</p>

5		
<p>Rajala, P. & Saraste, A.</p> <p>Vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia kasvatusyhteistyöstä.</p> <p>Jyväskylän yliopisto. JYX-julkaisuarkisto. Kandidaatintutkielma. 2020. 24–25.</p>	<p><i>“Tavoitteena oli saada tietoa huoltajien odotuksista, kokemuksista ja kehitysideoista kasvatusyhteistyöhön liittyen. Tarkoituksena oli selvittää, minkälaisen yhteistyön he kokevat onnistuneeksi yhteistyöksi.”</i></p>	<p>Haastateltavat nostivat tutkimuksessa esiin kolme eri odotusta kasvatusyhteistyöstä, jotka olivat henkilökunnan osaaminen, toimiva vuorovaikutus ja perheen yksilöllinen kohtaaminen. Onnistunutta kasvatusyhteistyötä puolestaan haastateltavat luonnehtivat seuraavasti: perhelähtöisyys, päiväkodin viestintä ja toiminnan näkyvyys, yhteisen tehtävän eteen toimiminen ja henkilökunnan luottamusta herättävä työote.</p>
6		
<p>Rautamies, E.</p> <p>The Heart of Collaboration-Educational Partnership in Early Childhood Education as Narrated by Parents of a Child Exhibiting Challenging Behaviour</p> <p>JYX-julkaisuarkisto. JYU Dissertations 518, Väitöstutkimus, 2022. 47–48.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoitus oli lisätä ymmärrystä kasvatusyhteistyöstä haastavasti käyttäytyvien lasten huoltajien näkökulmasta.</p>	<p>Väitöstutkimuksen haastatteluista nousi esille huoltajien huoli lapsen hyvinvoinnin toteutumisesta varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Lapsen hyvinvoinnin huomioiminen, huoltajan toimijuuden vahvistaminen sekä yhteistyö vanhemman ja työntekijän välillä koettiin tuovan luottamusta kasvatusyhteistyön rakentamiseen.</p>
7		
<p>Roskam, I. ym.</p> <p>Parental Burnout Around the Globe: a 42-Country Study</p> <p>National library of medicine-National center for</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhempien uupumukseen vaikuttavia tekijöitä 42 eri maassa ja näiden maiden välisiä eroja vanhempien uupumuksessa.</p>	<p>Vuonna 2021 suoritetussa tutkimuksessa Parental Burnout Around the Globe: a 42-Country Study tutkittiin vanhempien uupumusta 42 eri maan yhteensä 17,409 vanhemman (12,364 äidin ja 5045 isän) kautta.</p> <p>Tutkimuksessa tuloksissa huomattiin, että jatkuva stressi altistaa huoltajan uupumukselle ja</p>

<p>biotechnology information. Kansainvälinen tutkimus, 2021.</p> <p>8</p>		<p>uupumus puolestaan voi aiheuttaa monia muita haasteita vanhempana oloon. Näitä ongelmia voivat olla esimerkiksi masennus, alkoholin lisääntynyt käyttö, lapsista etäännyminen ja univaikeudet.</p> <p>Suomessa tutkimukseen osallistuneista vanhemmista uupumusta oli noin neljästä viiteen prosentilla, ja Suomi sijoittuikin suhteellisen korkealle uupuneiden vanhempien määrässä moniin muihin maihin verrattuna.</p>
<p>Rönkä, A. ym.</p> <p>Lasten sosio-emotionaalinen hyvinvointi ja perheen arki 24/7-taloudessa</p> <p>Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Konsortiotutkimus, 2011–2014.</p> <p>9</p>	<p>Perheet 24/7-hankkeen tarkoituksena oli tutkia, millä tavoin huoltajien poikkeavat työajat vaikuttavat kasvatustyyliin.</p>	<p>Tutkimus tulokset toivat ilmi sen, etteivät vanhempien stressireaktiot vaikuttaneet lasten hyvinvointiin silloin, kun kasvatusyhteistyö huoltajan sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisen välillä toimi sujuvasti. Näin ollen kasvatusyhteistyö voi parhaimmassa tapauksessa ehkäistä vanhemman kielteisten stressireaktioiden vaikutusta lapseen ja tukea vanhemmuutta. Toimivan kasvatusyhteistyön avulla voidaan ennaltaehkäistä myös uusien haasteiden syntymistä, joita pitkittänyt stressi voi aiheuttaa.</p>
<p>Smith, S. Robbins, T., Stagman, S. & Mathur, D.</p> <p>Parent Engagement from Preschool through Grade 3– A Guide for Policymakers.</p> <p>National Center for Children in Poverty (NCCP). Raportti, 2013. 7.</p> <p>10</p>	<p>Tarkoituksena oli selvittää, miten vanhempien sitoutuminen lapsen kasvatukseen varhaiskasvatuksessa vaikuttaa positiivisesti lapsen oppimiseen tulevaisuudessa koulussa.</p>	<p>Tuloksista selvisi, että huoltajien kiinnostus ja sitoutuminen lapsen kasvatusta kohtaan vahvistivat lapsen koulutuksellista menestystä.</p> <p>Huoltajien ja ammattilaisten väliset positiiviset kanssakäymiset nähtiin vanhemmuutta voimistavana tekijänä.</p>

<p>Suomen Vanhempainliitto ry. 2023.</p> <p>Varhaiskasvatuksen hyvinvointityö</p> <p>Suomen vanhempainliiton verkkosivut, 2023.</p> <p>11</p>	<p>Suomen vanhempainliiton tarkoituksena on tuoda erilaisia vanhemmuuteen liittyviä aiheita ilmi ja kertoa esimerkiksi vanhemmuuteen liittyvistä haasteista.</p>	<p>Tuloksissa selvisi, että <i>“Suomen Vanhempainliitto on vanhempien osallisuuden, kotien kanssa tehtävän yhteistyön ja vanhempaintoiminnan asiantuntijajärjestö.”</i></p> <p>He kouluttavat ja tuottavat materiaalia muun muassa vanhemmille, vanhempaintoimijoille sekä opettajille ja muille kasvatustalouden ammattilaisille.</p>
---	--	--

Alkuperäinen ilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alateemat	Yläteemat
<p>1</p> <p><i>“Perheet itse haluaisivat ottaa varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa perheen huolia puheeksi, mutta eivät koe saavansa siihen tilaisuutta tai eivät muuten vaan ota asioita varhaiskasvatuksessa puheeksi -- Yksi syy voi olla vähäinen vuorovaikutus perheiden ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välillä, sillä työ keskittyy hyvin pitkälti lapseen ja lapsen hyvinvoinnista keskusteluun vanhempien kanssa.”</i> (A.)</p> <p><i>“Työntekijät mitä ilmeisimmin kaipaavat lisätietoa lapsiperhepalveluista ja moniammatillista tukea muilta perheiden kanssa työskenteleviltä.”</i> (B.)</p>	<p>Huoltajat nostivat esille vaikeuden ottaa asioita puheeksi päiväkodissa, sillä vuorovaikutustilanteiden koettiin koskevan erityisen paljon lasta ja tämän hyvinvointia, eikä niinkään kokonaisvaltaisesti perheiden tilannetta.</p> <p>Työntekijät kokivat, etteivät saa tarpeeksi informaatiota heidän työnsä kannalta oleellisista palveluista. Myös moniammatillisen työotteen vahvistamista toivottiin.</p>	<p>(A.)</p> <p>Kuulluksi tuleminen</p> <p>(B.)</p> <p>Moniammatillisuus</p> <p>Saatavilla oleva tuki</p>	<p>(A.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen</p> <p>(B.)</p> <p>Vanhemmuutta tukevat palvelut</p>
<p>2</p> <p><i>“On ollut havaittavissa, että lapsen henkilökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinta yhdessä vanhempien kanssa on muotoutunut keskeiseksi, joskus jopa ainoaksi välineeksi kasvatuskumppanuuden toteuttamiseen.”</i> (A.)</p> <p><i>“Varhaiskasvatustalainsäädäntö tuottaa määrittelyjensä kautta uusia vaahteita vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Se painottaa vanhempien osallisuutta oman lapsensa kasvatukseen lisäksi myös laajemmin varhaiskasvatukseen</i></p>	<p>Tilannekatsauksesta selviää, millä tavoin toimiva kasvatusyhteistyö perustuu varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä varhaiskasvatustalainiin. Nämä säädökset ohjaavat ja viitoittavat kasvatusyhteistyön toteuttamista varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>(A.)</p> <p>Varhaiskasvatussuunnitelma</p> <p>(B.)</p> <p>Varhaiskasvatustalaini</p>	<p>(A. & B)</p> <p>Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet</p>

<p>käytäntöjen kehittämiseen.” (B.)</p>			
<p>3</p> <p><i>“Kuulluksi tuleminen on aina eheyttävä kokemus ja sen tähden kasvatuskumppanuuden keskeinen periaate.” (A.)</i></p> <p><i>“Kunnioitus helpottaa todellisen vuorovaikutuksen syntymistä, jossa on mahdollista tuoda asioita esiin peittelemättä ja teeskentelemättä.” (B.)</i></p> <p><i>“Luottamus rakentuu myös vanhempien mahdollisuudesta vaikuttaa lapsensa hoitoon, kasvatukseen ja opetukseen liittyviin asioihin. Kun päivähoitossa on mahdollista huomioida vanhempien ajatukset, kasvatuskäsitykset ja toiveet, sitä konkreettisemmin vanhemmat kokevat voivansa osallistua oman lapsensa kasvuun ja kehitykseen.” (C.)</i></p> <p><i>“Kasvattajan ja vanhemman dialogi synnyttää kahdenkeskisen yhteisöllisyyden kokemuksen ja tunneliittymisen lapsen asiaan ja kasvatukseen.” (D.)</i></p>	<p>Kasvatusyhteistyötä ohjaavia periaatteita ovat siis kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. Varhaiskasvatuksen ammattilaisen vastuulla on rakentaa toimivaa kasvatusyhteistyötä huoltajien kanssa näihin periaatteisiin peilaten.</p>	<p>(A.B. C. & D.)</p> <p>Kunnioitus, kuuleminen, luottamus ja dialogi</p>	<p>(A. B. C. & D.)</p> <p>Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet</p>
<p>4</p> <p><i>“Kasvatuskumppanuutta eriytetään ystävyysuhteen, vertaisuhteen ja läheissuhteen kaltaisista sosiaalisista suhteista sekä kasvattajien henkilökohtaisiin</i></p>	<p>Kasvatusyhteistyötä erotellaan huoltajan sosiaalisten suhteiden ja henkilökohtaisien ominaisuuksien kautta. Kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi ovat merkityksellisessä osassa</p>	<p>(A.)</p> <p>Kokonaisvaltaisuus</p> <p>Kasvatusyhteistyö</p> <p>(B.)</p>	<p>(A.)</p> <p>Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus</p> <p>(B.)</p> <p>Kasvatusyhteistyötä ohjaavat periaatteet</p>

<p><i>ominaisuuksiin perustu- vasta yhteistyösuh- teesta.” (A.)</i></p> <p><i>“Kumppanuus- että ystä- vyyssuhteessa pidetään tärkeänä luottamusta, tasa-arvoisuutta, tois- tensa kunnioittamista ja keskinäistä kuulemista.” (B.)</i></p>	<p>kasvatusyhteistyön rakentu- misessa.</p>	<p>Kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi</p>	
<p>5</p> <p><i>“Vertaistuen nähtiin vah- vistavan vanhemman riit- tävyuden tunteita, anta- van käytännön vinkkejä ja neuvoja vanhempana toimimiseen, lisäävän varmuutta omasta van- hemmuudesta sekä li- säävän realistisuutta vanhemmuuteen ja kas- vatukseen liittyvissä asi- oissa.” (A.)</i></p> <p><i>“Positiivisen, kannusta- van ja kunnioittavan il- mapiirin nähtiin olevan edellytys sille, että van- hemman itsetunto ja oma toimijuus voivat yli- päänsä vahvistua.” (B.)</i></p>	<p>Vertaistuen sekä kunnioitta- van ja kannustavan ilmapii- rin nähtiin vaikuttavan posi- tiivisesti vanhemman itse- tuntoon ja toimijuuteen.</p> <p>Kasvatusyhteistyön avulla varhaiskasvatuksessa voi- daan tarjota vanhemmalle vertaistukea sekä kannusta- via keskusteluja toimijuuden vahvistamiseksi.</p>	<p>(A.)</p> <p>Vertaistuki</p> <p>(B.)</p> <p>Osallisuus ja toimijuus</p> <p>Saatavilla oleva tuki</p>	<p>(A.)</p> <p>Vanhemmuutta tukevat pal- velut</p> <p>(B.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tu- keminen</p>
<p>6</p> <p><i>“Haastateltavien vas- tauksista heidän odotuk- silleen kasvatusyhteis- työstä nousi kolme kes- keistä tekijää. Nämä oli- vat henkilökunnan osaa- minen, toimiva vuorovai- kutus kasvatusyhteis- työssä ja perheiden yksi- öllinen kohtaaminen.” (A.)</i></p> <p><i>“Haastattelujen perus- teella hyvään ja onnistu- neeseen</i></p>	<p>Työntekijöiden ammattitaito, vuorovaikutus sekä indivi- dualistinen kohtaaminen tu- livat esille haastateltavien vastauksista kasvatusyhteis- työn odotuksista. Kasva- tussyhteistyön toimivuus ja- kautuu haastateltavien mu- kaan neljään teemaan, jotka ovat perhelähtöisyys, vies- tintä ja läpinäkyvyys päivä- kodissa, yhteisten päämää- rien tavoittelu sekä ammatti- taitoinen ote työhön.</p>	<p>(A. & B.)</p> <p>Kokonaisval- tainen huomi- oiminen</p> <p>Yksilöllisyys</p> <p>Perhelähtöi- syys</p>	<p>(A & B.)</p> <p>Kasvatusyhteistyötä ohjaa- vat periaatteet</p> <p>Varhaiskasvatuksen ammat- tilaisen asiantuntijuus</p>

<p><i>kasvatusyhteistyöhön pystyttiin liittämään neljä isoa teemaa, joiden ympärille yhteistyö rakentuu. Niitä ovat perhelähtöisyys, päiväkodin viestintä ja toiminnan näkyvyys, yhteisen tehtävän eteen toimiminen sekä henkilökunnan luottamusta herättävä työote.”</i> (B.)</p>			
<p>7</p> <p><i>“Parents’ experiences of fair, equal and meaningful pedagogical practices by the ECEC teachers were also related to parental trust in the educational partnership. This aspect included respectful attitudes and behaviour on the part of the ECEC teachers towards parents and viewing parents as capable.”</i> (A.)</p> <p><i>“Listening to parents may reduce parental stress and anxiety.”</i> (B.)</p>	<p>Vanhempien kokema tasa- puolisuus, yhdenvertaisuus sekä merkityksellisyys tunne luovat luottamusta kasvatusyhteistyön rakentu- essa. Kasvatusyhteistyön tulisi tarjota yhtäläiset mah- dollisuudet vanhempien osallisuuteen, toimijuuteen ja erilaisiin päätöksentekoi- hin. Kuulluksi tuleminen on huoltajien näkökulmasta eri- tyisen merkityksellistä, sillä se voi vähentää kasvatuk- seen liittyvää stressiä ja ah- distusta.</p>	<p>(A.)</p> <p>Osallisuus ja toimijuus</p> <p>(B.)</p> <p>Jaksaminen</p> <p>Kuulluksi tule- minen</p>	<p>(A. & B.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tu- keminen</p>
<p>8</p> <p><i>“The results of this study demonstrate that the prevalence of parental burnout varies across the globe and that parental burnout is linearly related to individualism.”</i> (A.)</p> <p><i>“The much lower prevalence of parental burnout in collectivistic countries—even when socio-economic inequalities and other factors are controlled—suggests that strengthening the social network of mutual</i></p>	<p>Tutkimuksessa selvitettiin vanhempien uupumusta ai- heuttavia tekijöitä, joista suurimpaan rooliin nousi in- dividualistiset tekijät (esi- merkiksi sosiodemografiset muuttujat, työmäärä, lasten- määrä, taloudelliset ja kult- tuurilliset elementit).</p> <p>Tutkimuksen mukaan vah- vistamalla sosiaalista turva- verkostoa voidaan vähentää uupumusta ja luoda ennal- taehkäisevä suojaava tekijä. Sosiaalista tukiverkkoa voi- daan vahvistaa esimerkiksi</p>	<p>(A.)</p> <p>Jaksaminen</p> <p>Yksilölliset haasteet</p> <p>(B.)</p> <p>Individuaali- suus</p> <p>Tukiverkosto</p> <p>(C.)</p> <p>Ennaltaeh- käisevät palve- lut</p>	<p>(A.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tuke- minen</p> <p>(B.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tuke- minen</p> <p>(C.)</p> <p>Vanhemmuutta tukevat pal- velut</p>

<p><i>aid and solidarity around families might well help to decrease the prevalence of parental burnout in individualistic countries.” (B.)</i></p> <p><i>“This accords with recent findings obtained in Poland (a rather individualistic country) showing that the availability of social support is a very strong protective factor vis-a-vis parental burnout.” (C.)</i></p>	<p>varhaiskasvatuksessa kasvatusyhteistyön avulla, josta työntekijä voi tarvittaessa ohjata vanhemman myös muiden palveluiden pariin.</p>	<p>Saatavilla oleva tuki</p>	
<p>9</p> <p><i>“Myös vanhemmat itse olivat tyytyväisiä yhteistyöhön päiväkodin henkilöstön kanssa - työntekijöihin luotettiin ja heidän kanssaan voitiin keskustella avoimesti lasta koskevista asioista.” (A.)</i></p>	<p>Toimivan kasvatusyhteistyön ansiosta vanhemmat kokivat voivansa keskustella luottamuksellisesti ammattilaisen kanssa lastaan koskevista asioista.</p>	<p>(A.)</p> <p>Kasvatusyhteistyö</p> <p>Luottamusuhde</p>	<p>(A.)</p> <p>Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus</p>
<p>10</p> <p><i>“Overall levels of home-based and school-based parent involvement are lower among parents with less education and lower incomes” (A.)</i></p> <p><i>“Higher-quality teacher-parent relationships are also linked to higher levels of parent involvement in the early grades.” (B.)</i></p>	<p>Tutkimuksessa on käsitelty vanhempien osallisuuteen heikentävästi vaikuttavia tekijöitä varhaiskasvatuksessa. Näitä ovat esimerkiksi huoltajan alhainen koulutusaste sekä matala tulotaso.</p> <p>Laadukkaaksi koetut kohtaamiset henkilöstön ja huoltajien välillä olivat positiivisesti yhteydessä vanhempien osallisuuden kokemuksiin varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>(A.)</p> <p>Yksilölliset haasteet</p> <p>(B.)</p> <p>Kokonaisvaltaisuus</p> <p>Osallisuus ja toimijuus</p>	<p>(A.)</p> <p>Vanhemmuuden haasteiden tunnistaminen ja niissä tukeminen</p> <p>(B.)</p> <p>Varhaiskasvatuksen ammattilaisen asiantuntijuus</p>
<p>11</p> <p><i>“Kynnyksettömänä peruspalveluna päiväkotia</i></p>	<p>Suomen Vanhempainliiton verkkosivuilla käsitellään</p>	<p>(A. & B.)</p> <p>Matalankynnyksen tuki</p>	<p>(A. & B.)</p> <p>Vanhemmuutta tukevat palvelut</p>

<p><i>on luonteva paikka kohdata ja tukea perheitä kokonaisvaltaisesti.” (A.)</i></p> <p><i>“Pedagogisen työn lisäksi varhaiskasvatuksessa voidaan tehdä tärkeää ja vaikuttavaa vanhemmuuden tukityötä ja ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä.” (B.)</i></p> <p><i>“Perheiden kohtaaminen ja tukeminen mahdollistuu varhaiskasvatuksen moniammatillisella osaamisella ja toimivalla verkostoyhteistyöllä muiden lapsiperhepalveluiden kanssa.” (C.)</i></p>	<p>vanhemmuutta ja esimerkiksi vanhemmuuden tukemista varhaiskasvatuksen työympäristössä. Palveluohjaus, ennaltaehkäisevä hyvinvointityö ja moniammatillinen osaaminen ovat tärkeässä osassa varhaiskasvatuksen työntekijöiden työkuvaa varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Palveluohjaus</p> <p>Ennaltaehkäisevät palvelut</p> <p>Julkinen, yksityinen ja kolmas sektori</p> <p>(C.)</p> <p>Moniammatillisuus</p> <p>Palveluohjaus</p>	<p>(C.)</p> <p>Varhaiskasvatuksen ammatillaisen asiantuntijuus</p>
--	---	---	---